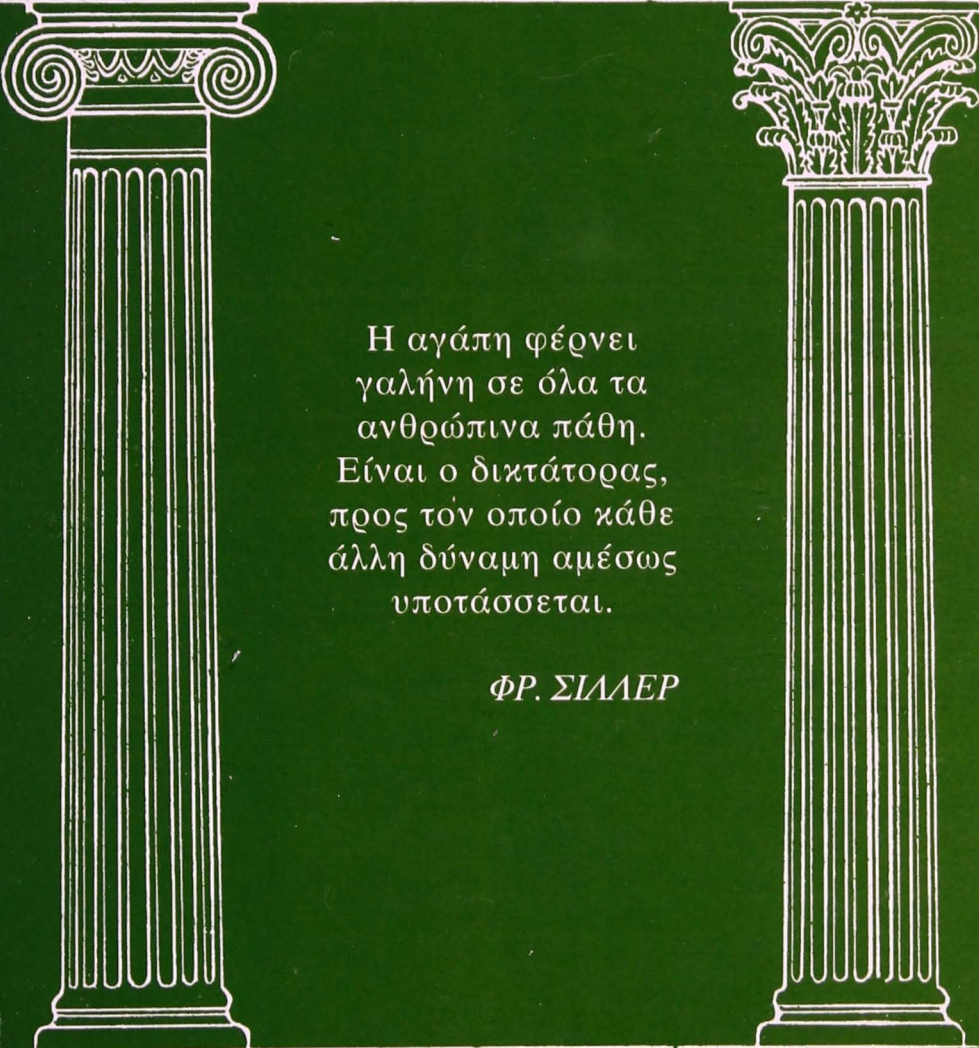

ΙΛΙΞΟΣ

Η αγάπη φέρνει
γαλήνη σε όλα τα
ανθρώπινα πάθη.
Είναι ο δικτάτορας,
προς τόν οποίο κάθε
άλλη δύναμη αμέσως
υποτάσσεται.

ΦΡ. ΣΙΑΛΕΡ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

Σελ.

Tom Naylor: Η Επίγνωση.....	1
Radha Burnier: Ο Μεμνημένος Διδάσκαλος και ο Μαθητής(μέρος 2ον)	3
Ε. Μπλαβάτσκι: Η Μία Φλόγα - Το Πυρ	7
Πορφυρίου: Ύμνος εις Θεόν - Πυρ.....	12
Α. Μπέζαντι: Το Μυστήριο της Αναστάσεως	13
Ανωνύμου: Ενεργοποίηση των Επτά Κέντρων.....	19
Κρισναμούρτι: Η βία και η μη - βία.....	21
Η Εορτή του Λευκού Λωτού.....	25
Sir Edwin Arnold: Η Συμπόνια	34
Ρ. Σκράτον: Ο Ελεύθερος Άνθρωπος	36
Ραπιντράναθ Ταγκόρ: Από την άχρονη Σοφία	41
Μαίρη Ζωγράφου: Ο φιλόσοφος Πρόκλος και η Ασκληπιγένεια	42
Πρόκλος: Περί Λωτού	45
Jean Mallinger: Η προσευχή κατά τους Πυθαγόρειους	46
Χαράλαμπος Μπάρακλης: Η Δικαιοσύνη	49
Ιφιγένεια Κασταμονίτη: Άνθρωπος και Θρησκεία.....	51
Αγγελική Κατσουράκη: Το Μυστικό της Υγείας.....	55
Paulo Coelho: Η Μάχη	60
Ηθικοί Κανόνες - Ου φρονεύσεις	61
Μεταξύ μας.....	63

Με χαρά πληροφορούμε τους αναγνώστες μας ότι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Θεοσοφικής Εταιρείας στην διεύθυνση:

www.theosophicalsociety.gr

Η ιστοσελίδα είναι γραμμένη σε δύο γλώσσες – Ελληνικά και Αγγλικά.

Αν και βρίσκεται ακόμη υπό κατασκευή, αρκετά τμήματά της είναι ήδη

On Line. Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στη διεύθυνση

webmaster@theosophicalsociety.gr

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Αττικής, Κωδικός: 4311

Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961 Fax: 210 36.10.961

www.theosophicalsociety.gr

email(περιοδικού): ilisos@theosophicalsociety.gr

email(Εταιρείας): info@theosophicalsociety.gr

Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Διευθυντής: Γεώργιος Σιβρής

Επιμέλεια ύλης: Κρ. Ιωαννίδου, Ιφ. Κασταμονίτη

Έτος 49ον, Απρίλιος – Μάιος – Ιούνιος 2005, Τεύχος 260

Η ΕΠΙΓΝΩΣΗ

Tom Naylor

Επίγνωση είναι μια νοήμων εγρήγορση, μια ένταση σκέψεως και αισθήματος, που προέρχεται από την προθυμία μας να είμαστε ενσυνειδητοί. Όταν προσπαθούμε να κρατάμε την επίγνωση, όχι απλώς σαν ένα ενδιαφέρον στα γεγονότα, σε κάποιο αντικείμενο, αλλά να έχουμε επίγνωση μέσα στην ψυχολογική μας υπό-

σταση, βρίσκουμε ότι ο υποσυνείδητος νους μας λειτουργεί κατά δύο διαφορετικούς τρόπους γνώσεως. Ο πρώτος είναι γνώση αντιλήψεως, που θα μπορούσαμε να τον ονομάσουμε άμεση εσωτερική γνώση, και ο δεύτερος είναι γνώση που συσσωρεύεται από την πείρα, την υπόθεση ή την πίστη. Μπορούμε να συνοψίσουμε την πορεία η οποία μάς γίνεται καθαρή με την επίγνωση, στα παρακάτω σημεία:

1. Η επίγνωση μάς οδηγεί στο να δούμε τον εαυτό μας έτσι όπως είμαστε, και γινόμαστε ικανοί να διακρίνουμε μεταξύ κατανόησης και υποθέσεως. Αυτό το πράγμα καθορίζει το δρόμο για ένα νέο τύπο αντιλήψεως.

2. Η νοημοσύνη γίνεται διαυγής, εφόσον έχουμε επίγνωση του υποσυνείδητου εαυτού μας. Όταν ζητείται η νοημοσύνη, ο νους ελαττώνει τις δονήσεις του, και από την ηρεμία που προέρχεται από αυτή την επιβράδυνση, γεννιέται η αληθινή αντίληψη.

3. Καθώς η νοημοσύνη αυξάνει με την επίγνωση, ο υποσυνείδητος εαυτός γίνεται μισό-διαφανής, και σαν ένα αποτέλεσμα αυτού του γεγονότος ολόκληρη η προσωπική ζωή χάνει την έντασή της, και κάθε εγωκεντρική δράση, είτε εγωιστική είτε ιδεαλιστική, γίνεται κούφια, άδεια. Γιατί κάθε τέτοια δράση είναι δεσμευμένη στην προσωπική συνέχιση. Όταν καταλάβουμε μια φορά την πλάνη του εαυτού – όταν το κατανοήσουμε σαν κάτι το διαφορετικό από τη διανοητική διακήρυξη αυτού του πράγματος σαν μια πίστη – τότε η «Εγώτητα» αρχίζει να διαλύεται. Γιατί «Εγώτητα» είναι η δράση με ένα κίνητρο.

4. Όταν κατανοηθεί ότι το «εγώ» περιορίζει και στενεύει τη ζωή, ξυπνά η ενόραση και η επίγνωση τότε ζητά να εγκαταστήσει την εστία μιας συνειδητής αφομοίωσης στο επίπεδο της απρόσωπης δημιουργικότητας.

ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο ΜΕΜΥΗΜΕΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ

Radha Burnier

(Απόδοση από τα αγγλικά, Γ. Σιβρής)

Μέρος 2ο

Κατά αντίθεση προς τους ψευδό-γκουρού, ο αληθινός Μεμυημένος λέγει: «Εκπλήρωσε τις εντολές». Τέτοιοι Διδάσκαλοι μπορεί να φαίνονται αυστηροί, είναι όμως πραγματικοί ευεργέτες. Οι γκουρού που λένε: «Κάνε όπως σου αρέσει, θα ευνοηθείς από εμένα αν αφοσιωθείς σ' εμένα», παραπλανούν τους μαθητές. Ας δώσουμε προσοχή στα λόγια ενός από τους Διδασκάλους που λέει:

«Να είσαι αγνός κι αποφασιστικός στο μονοπάτι της ορθότητας (όπως περιγράφεται στους κανόνες μας). Να είσαι ειλικρινής και ανιδιοτελής. Ξέχασε τον εαυτό σου αλλά να θυμάσαι το καλό των άλλων ανθρώπων».

Αυτός που ακολουθεί αυτές τις συμβουλές, προσελκύει την προσοχή ενός Μεμυημένου. Έχουμε ακούσει πως όταν ο πεφωτισμένος Μύστης βλέπει τον κόσμο μας, του φαίνεται σκοτεινός και ζοφερός, πλην όμως κάπου-κάπου εκπέμπεται ένα φως από τη συνείδηση εκείνων που είναι αγνοί και ανιδιοτελείς. Που λησμονούν τα δικά τους συμφέροντα προς χάριν των άλλων. Οι Μεμυημένοι έχουν τονίσει κατ' επανάληψη πως μόνο η εσωτερική

ομοιότητα (συγγένεια) μπορεί να φέρει έναν οραματιστή κοντά τους. Η ορθότητα και η ανιδιοτέλεια είναι απαραίτητες ιδιότητες για να φθάσει κανείς στην πόρτα τους και να την χρούσει.

Πώς ο Μεμνημένος κατόρθωσε να γίνει ένας ειδικός; Όχι, βέβαια, από αυτό που ονομάζεται καλή τύχη, διότι ούτε η καλή ούτε η κακή τύχη υπάρχει σε ένα σύμπαν που κυβερνάται από αμετάβλητους νόμους. Ο Μεμνημένος είναι η σπάνια άνθηση γε-νεών ερευνητών. Σε αλληπάλληλες ζωές έχει εντρυφήσει στην αναζήτηση του σκοπού και της φύσεως της ζωής. Η ζωή του Βού-δα δείχνει ότι σε πολλές ενσαρκώσεις αγωνίστηκε να βρει την αλήθεια. Έκανε θυσίες ακόμη και της ίδιας της ζωής του και τελικά δέχθηκε τη φώτιση. Το πνεύμα της αναζήτησης – όχι απομί-μηση ούτε επανάληψη – είναι υψίστης σημασίας, και γι' αυτό ο Κύριος Βούδας δίδαξε: «Να είστε το φως του εαυτού σας». Για να γίνει πεφωτισμένος, θα πρέπει κανείς να είναι προετοιμασμένος να εγκαταλείψει τις καθιερωμένες απόψεις του κόσμου και να ακολουθήσει την εσωτερική παρόρμηση της ψυχής. Έχοντας εργαστεί σκληρά, ένας Μεμνημένος, καταλήγει να βλέπει, να αισθάνεται και να ζει στην ίδια την πηγή όλων των θεμελιωδών αληθειών. Η συνειδήσή του είναι ταυτισμένη με τη ζωή των πάντων. Έτσι γνωρίζει όλα τα πράγματα στην ουσία τους και δεν χρειάζεται να κάνει καμία προσπάθεια να διακρίνει μεταξύ του πραγματικού και του πλασματικού. Εξ ου και ένας αληθινός Διδάσκαλος δεν ενθαρρύνει ποτέ τους μαθητές του να επιδιώκουν τις εγκόσμιες επιθυμίες, ούτε υπόσχεται ανταμοιβές. Ο Μεμνη-μένος, επίσης, δεν υποτάσσει ποτέ τον άλλο στη θέλησή του, όπως κάνουν εκείνοι που βαδίζουν την ατραπό της «αριστεράς χειρός».

Ολόκληρος ο ποταμός της ζωής ρέει προς μία κατεύθυνση – κάτι που ο Κρισναμούρτι αποκάλεσε «αφύπνιση της νοημοσύ-νης». Η εξέλιξη είναι μία ανάπτυξη του σωματικού οργανισμού για να μπορέσουν οι ικανότητες της συνειδήσης να ανθίσουν προς την ύψιστη νοημοσύνη. Ο Μεμνημένος, έχοντας πλήρη επί-γνωση αιτού του σκοπού, δεν αχρηστεύει οποτεδήποτε τη συνεί-δηση του μαθητή του ελέγχοντάς την, ή απαιτώντας πλήρη υποτα-

γή. Καθοδηγεί, αλλά περιμένει κάθε άτομο να ενεργεί όπως εκείνο κρίνει σωστά, να είναι υπεύθυνο για τον εαυτό του, μαθαίνοντας από τα λάθη του εάν συμβεί να υπάρχουν. Έτσι η νοημοσύνη του μαθητή αναπτύσσεται και η δύναμη της διακρίσεως μεγαλώνει. Παύει τότε να είναι εξαρτημένος. Τον πρώτο καιρό της Θεοσοφικής Εταιρείας, ένας Μεμνημένος είχε πει: *«Δίνουμε συμβουλές, αλλά ποτέ δεν διατάζουμε»*. Όλοι εκείνοι που κατανοούν τη φύση της πνευματικής προόδου, ακολουθούν το ίδιο παράδειγμα. Συζητούν, επισημαίνουν τα πράγματα, αλλά ποτέ δεν λένε τι να κάνει ή τι να μην κάνει ο άλλος. Ένας από αυτούς έγραψε: *«Υπάρχουν μαθητές που από εσφαλμένη αντίληψη της μεθόδου μας, επιζητούν και αναμένουν εντολές σπαταλώντας πολύτιμο χρόνο που θα έπρεπε να διατίθεται για προσωπική προσπάθεια»*.

Πώς αρχίζει ένα πρόσωπο να ασκείται στη μαθητεία; Θυμός, λαγνεία και ψευδαίσθηση είναι τα τρία μεγάλα δηλητήρια που θα πρέπει να εξαλειφθούν από τη φύση του. Ένας Μεμνημένος συμβούλευε: *«Να φυλάγεις από ένα ανάληπτο πνεύμα, διότι θα διογκωθεί σαν ένα πεινασμένο λύκο στο δρόμο σου, και θα καταβροχθίσει τις καλύτερες ιδιότητες στη φύση σου»*. Ας μην προσπαθούμε να ανακαλύψουμε τι φταίει στους άλλους ανθρώπους και να καλλιεργούμε αρνητικά αισθήματα, ακόμη και εναντίον ενός εχθρού, ή κάποιου που μας έχει βλάψει. Ας μη κρίνουμε τους άλλους. Τα κριτήρια στον πνευματικό κόσμο είναι διαφορετικά από εκείνα που κυριαρχούν στον κόσμο των συνηθισμένων ανθρώπων. Ένας έντιμος λούστρος είναι εξίσου καλός με έναν έντιμο βασιλιά. Ένα πνευματικό άτομο αντιμετωπίζει όλα τα όντα με στοργή, με κατανόηση και με καθαρή διαίσθηση σε ολόκληρο το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον τους. Λίγο τον ενδιαφέρει η εξωτερική εμφάνιση – τα ρούχα που φοράνε, κλπ. Εκείνο που έχει σημασία είναι η εσωτερική κατάσταση, πόσο καθαρή είναι. Επίσης, ένας ανήθικος οδοκαθαριστής είναι ανώτερος από έναν ανήθικο αυτοκράτορα, διότι ο φτωχός καθαριστής μπορεί να μην είχε ποτέ την ευκαιρία να διδαχθεί την ηθική. Μπορεί να έχει

μάθει από νήπιο, να κλέβει για να επιβιώσει.

Η ζωή του μαθητή πρέπει, βεβαίως, να διέπεται από ανστη-
ρή ηθική, μια καθημερινή κατάκτηση του εγώ. Ο εγωισμός που
παίρνει τη μορφή της λαγνείας, εκδηλώνεται σαν θυμός, και εί-
ναι το πιο σοβαρό εμπόδιο στη συνειδητοποίηση της αλήθειας.
Γι' αυτό πρέπει να εκριζωθεί. «Αυτός που υπερνικά τον εαυτό
του, είναι ανώτερος από εκείνον που νικάει χιλιάδες στη μάχη»,
έχει πει ο Βούδας. **Ο Μεμυημένος έχει υπερνικήσει το εγώ. Ο
μαθητής πρέπει να επιδοθεί στο ίδιο έργο.**

«...Ακόμη κι αν ένας άνθρωπος περπατήσει γυμνός...
αν τρέφεται με χορτάρι, άγριο ρύζι ή σπόρους της Νιρβά-
να... αν ντυθεί με το τραχύ κανναβένιο ένδυμα ή κάνει άλ-
λου είδους ασκητική πρακτική... αλλά δεν έχει, ωστόσο,
κατανοήσει και πετύχει τη μακαριότητα στην πράξη, την
καρδιά και τη διάνοια, τότε βρίσκεται μακριά από την κα-
τάσταση της Αγιότητας (sramana – ship), μακριά από την
κατάσταση του Μπράχμα (brahmana – ship). Αλλά, ω
Kassapa, από τη στιγμή που ο μοναχός θα έχει καλλιεργή-
σει μέσα στην καρδιά του την αγάπη και δεν θα γνωρίζει
πλέον το θυμό, ούτε θα έχει αρρωστημένες επιθυμίες, από
εκείνη τη στιγμή, λοιπόν, έχοντας καταστρέψει τα θανατη-
φόρα δηλητήρια, θα ζει μέσα σε εκείνη την ελευθερία της
καρδιάς και του νου, που είναι καθαρή από κάθε δηλητή-
ριο. Και ενώ εκείνος θα βρίσκεται ακόμη μέσα στον ορατό
κόσμο, θα έχει εντούτοις αντιληφθεί και θα γνωρίζει ότι
από εκείνη τη στιγμή, ω Kassapa, αυτός ο μοναχός θα απο-
καλείται ένας Άγιος (sramana). Θα αποκαλείται ένας
Brahmana! ...»

Kassapa – Sihanada Sutra - Digha Nikaya I, 167

Η ΜΙΑ ΦΛΟΓΑ – ΤΟ ΠΥΡ

Ε. Μπλαβάτσκι

Στην Αποκρυφιστική διδασκαλία, τα στοιχεία δεν είναι τα σύνθετα σώματα που είναι γνωστά στην επιστήμη ως πυρ, αήρ, ύδωρ και γη, και τα οποία αντιπροσωπεύουν τις γνωστές καταστάσεις της ύλης. Ο αιθέρας, επίσης, δεν είναι το πέμπτο στοιχείο που επικαλείται η επιστήμη και εκείνο που υπέθετε ο Ισάακ Νεύτων ως πηγή όλων των άλλων στοιχείων. Τα στοιχεία στον αποκρυφισμό είναι κάτι διαφορετικό, και η απόκρυφη επιστήμη γνωρίζει πως όλα είναι τροποποιήσεις του Ενός και μόνου Στοιχείου, που είναι η Πηγή τους. Από αυτά τα πέντε στοιχεία, το πυρ είναι το πιο μυστικιστικό και το πιο θεϊκό. Οι διάφορες εσωτερικές ερμηνείες του, ακόμη και εκείνες που αφορούν μόνο το δικό μας πεδίο εκδήλωσης, είναι αρκετά περίπλοκες και κυρίως ακατανόητες για τους περισσότερους ανθρώπους.

Στην Κατήχηση των Ουπανισάντ, ο Διδάσκαλος λέει στον μαθητή:

«Σήκωσε το κεφάλι σου, ω Λανού. Βλέπεις ένα ή αμέτρητα φώτα από πάνω σου να καίνε στο σκοτεινό, νυκτερινό ουρανό;»

«Νοιώθω μια Φλόγα, ω Γκουρουντέβα, βλέπω αμέτρητους ανασπαστους σπινθήρες να λάμπουν μέσα της»

«Σωστά απάντησες. Και τώρα κοίταξε γύρω σου και μέσα σου. Αυτό το φως που καίει μέσα σου, το νοιώθεις καθόλου διαφορετικό από το φως που λάμπει μέσα στους Αδελφούς σου;»

«Δεν είναι διόλου διαφορετικό, παρόλο που ο φυλακισμένος είναι αλυσοδεμένος από το Κάρμα, και παρόλο που τα εξωτερικά του ενδύματα ξεγελούν αυτόν που έχει άγνοια και τον κάνουν να λέει: Η Ψυχή σου και η Ψυχή μου.»

Ο θεμελιώδης νόμος της Απόκρυφης Επιστήμης είναι η **ριζική ενότητα της έσχατης ουσίας** κάθε συστατικού μέρους των σύνθετων πραγμάτων στη Φύση. Από τα άστρα μέχρι το ορυκτό Άτομο, και από τον ανώτερο Ντζιάνι-Τσόχαν (πνευματικά όντα) μέχρι το

μικρότατο οργανισμό (με το πλήρες νόημα του όρου) είτε αναφέρεται στον πνευματικό είτε στο διανοητικό ή στο φυσικό κόσμο. «*Η Θεότητα είναι απεριόριστη και άπειρη επέκταση*», όπως λέει ένα αποκρυφιστικό αξίωμα, και από την έννοια της επέκτασης προέρχεται και το όνομα του Μπράχμα (ρίζα Brīh=επεκτείνομαι).

Από όλα τα στοιχεία που είναι γνωστά στη φυσική επιστήμη, το Πυρ είναι εκείνο που έχει μέχρι τώρα (19ος αιώνας) ξεφύγει από την καθορισμένη ανάλυση. Μας λένε με βεβαιότητα ότι ο αέρας είναι μια ένωση που περιέχει τα αέρια: Οξυγόνο και Άζωτο. Θεωρούν δε το Σύμπαν και τη Γη, σαν ύλη που αποτελείται από καθορισμένα χημικά μόρια. Εμείς λέμε ότι το νερό, χημικά, είναι μια ένωση Οξυγόνου και Υδρογόνου. Αλλά τι είναι το **ΗΥΡ**; Είναι το αποτέλεσμα της καύσης, μάς απαντούν σοβαρά. Και είναι θερμότητα και φως και κίνηση, και γενικά ένας συσχετισμός φυσικών και χημικών δυνάμεων. Και αυτή η επιστημονική εξήγηση συμπληρώνεται φιλοσοφικά από μια θεολογική ερμηνεία στο Λεξικό Γουέμπστερ, που εξηγεί το πυρ σαν «το όργανο της τιμωρίας, ή την τιμωρία του αμετανόητου σε μια άλλη κατάσταση». Η «κατάσταση» υποτίθεται, παρεμπιπτόντως, ότι είναι πνευματική, αλλά αλίμονο! Η παρουσία του πυρός φαίνεται να είναι μια πειστική απόδειξη της υλικής φύσης της. Και όμως, μιλώντας για την πλάνη της θεώρησης των φαινομένων σαν απλά επειδή μάς είναι οικεία, ο καθηγητής Μπείν λέει στο έργο του «Λογική» (1873) ότι:

«Μερικά πολύ γνωστά γεγονότα φαίνεται να μην έχουν αυτά τα ίδια ανάγκη κάποιας απόδειξης. Και είναι τα μέσα για να εξηγήσουμε οτιδήποτε μπορεί να παρομοιαστεί με αυτά. Έτσι, ο βροσμός και η εξάτμιση ενός υγρού υποτίθεται ότι είναι ένα απλό φαινόμενο που δεν απαιτεί καμιά εξήγηση, και ταυτόχρονα ένα ικανοποιητικό μέσο για την εξήγηση σπανιότερων φαινομένων. Και όμως, για έναν ανεκπαίδευτο νου, το γεγονός ότι το νερό στεγνώνει, είναι κάτι εντελώς ασύλληπτο, ενώ για τον άνθρωπο που έχει εξοικειωθεί με τη φυσική επιστήμη, η κατάσταση του ρευστού είναι ανώμαλη και ανεξήγητη. Το άναμμα της φωτιάς από επαφή με μια φλόγα είναι μια ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΥΣΚΟΛΙΑ, και όμως λίγοι άνθρωποι το σκέφτονται έτσι.»

Τι λέει η εσωτερική διδασκαλία σχετικά με το ΠΥΡ; Λέει ότι:

Το Πυρ είναι ο πατέρας του Φωτός, το δε Φως είναι ο πατέρας της θερμότητας και του ζωτικού αέρα. Εάν αποκαλέσουμε την Απόλυτη Κρυμμένη Θεότητα με το όνομα «Σκότος» ή «Σκοτεινό Πυρ», τότε το Φως, ο Πρωτογεννημένος, είναι πραγματικά ο Πρώτος Αυτοσυνειδήτος Θεός. Γιατί, τι άλλο είναι το Φως στην αρχέγονη ρίζα του (ως σκοτάδι) παρά η θεότητα που δίνει τη ζωή και φωτίζει τον κόσμο; Στην Απόκρυφη Διδασκαλία, το Σκότος είναι η ρίζα και η βάση του Φωτός. Είναι το Αγνό Πνεύμα που φαίνεται ως σκοτάδι μόνο στην ανθρώπινη αντίληψη και κατανόηση, διότι για τον Αποκρυφιστή, το Ροδόσταυρο και τον Καβαλιστή του Μεσαίωνα, η Συμπαντική Θεότητα είναι Σκότος και από αυτό το Σκότος προβάλλει ο Λόγος με τις ακόλουθες όψεις του:

1) Βαρύτητα, 2) Φως, 3) Θερμότητα και 4) Πυρ.

Σε αυτό, λοιπόν, «ζωή ην και η ζωή ην το φως των ανθρώπων» (Ιωάννης Α', 4), και το Φως είναι εκείνο το οποίο ήταν μια αφαίρεση και έγινε μια πραγματικότητα.

Κανείς δεν έχει δει το αληθινό ή αρχέγονο Φως. Ό,τι βλέπουμε δεν είναι παρά η ακτινοβολία του Φωτός, η αντανάκλαση των ακτινών του που γίνονται ολοένα υλικότερες και λιγότερο φωτεινές καθώς κατέρχονται στον κόσμο της μορφής και της ύλης. Επομένως, ο όρος Πυρ περιλαμβάνει και την έννοια του ΟΛΟΥ. Το Πυρ είναι η αόρατη θεότητα ο «Πατήρ», και το εκδηλωμένο Φως είναι Θεός «ο Υιός», όπως και ο Ήλιος. Από την άποψη του Αποκρυφισμού, το πυρ είναι επίσης αιθέρας και ο αιθέρας γεννιέται από την Κίνηση. Η δε Κίνηση είναι το Αιώνιο, Σκοτεινό και Αόρατο Πυρ. Το Φως θέτει σε κίνηση και ελέγχει τα πάντα στη φύση, από τον ανώτατο αρχέγονο αιθέρα μέχρι το ελαχιστότατο μόριο του Χώρου. Η ίδια η ΚΙΝΗΣΗ είναι αιώνια, και για τον εκδηλωμένο κόσμο μας αποτελεί το άλφα και το ωμέγα όλων των φαινομένων του ηλεκτρισμού, γαλβανισμού, μαγνητισμού, της αίσθησης – νοητής και φυσικής – της σκέψης και ακόμη της ζωής στο φυσικό πεδίο. Έτσι, λοιπόν, το Πυρ στον υλικό κόσμο είναι η εκδήλωση της Κίνησης και της Ζωής. Μπορεί δε να αποκληθεί Ενότητα του Σύμπαντος. Το Αγνό Κοσμικό Πυρ είναι η θεότητα στη συμπαντική της υπόσταση, γιατί το κοσμικό πυρ ή η θερμότητα την οποία προκαλεί,

περιέχεται σε κάθε υλικό άτομο και γίνεται αυτό το ίδιο το άτομο στην εκδηλωμένη φύση. Δεν υπάρχει ούτε ένα σωματίδιο στο Σύμπαν που να μην περιέχει ενός του το Πυρ.

Υπάρχει, λοιπόν, μια βαθιά φιλοσοφία που βρίσκεται στη βάση της αρχαιότερης λατρείας στον κόσμο, της λατρείας του Ήλιου και του Πυρός. Το πυρ είναι η πιο τέλεια και αγνή αντανάκλαση, στον Ουρανό όσο και στη Γη, της ΜΙΑΣ ΦΛΟΓΑΣ. Είναι Ζωή και Θάνατος, η αρχή και το τέλος κάθε υλικού πράγματος. Είναι η θεία Ουσία. Έτσι, όχι μόνο οι Πυρολάτρες Πάρσοι αλλά ακόμα και οι νομαδικές φυλές της Αμερικής, που αυτό-αποκαλούνται «γεννημένοι από τη φωτιά», εμφανίζουν περισσότερη επιστημονικότητα στις πίστεις τους και περισσότερη αλήθεια στις προλήψεις τους, από ό,τι οι σύγχρονοι διανοητές της φυσικής επιστήμης και γνώσης. Ο χριστιανός που λέει: «Ο Θεός είναι ζων πυρ» και μιλάει για τις «γλώσσες Φωτιάς» της Πεντηκοστής, και για την «καιγόμενη βάτο» του Μωυσή, είναι το ίδιο πυρολάτρης όσο και οποιοσδήποτε «εθνικός». Αλλά από όλους τους μυστικιστές, οι Ροδόσταυροι και οι Καμπαλιστές ήταν εκείνοι που όρισαν το Πυρ με τον πιο ορθό και σωστό τρόπο.

Πότε ένα πάμφθινο λυχνάρι, γεμίστε το με λάδι και θα είστε σε θέση να ανάψετε με τη φλόγα του τις λάμπες, τα φανάρια και τις φωτιές όλου του κόσμου, χωρίς να μειώσετε αυτή τη φλόγα. Αν η ριζική μοναδική Θεότητα είναι μια αιώνια και άπειρη ουσία («ο Κύριος ο Θεός σου είναι πυρ αναλίσκον») που ποτέ δεν καταστρέφεται, τότε φαίνεται παράλογο να θεωρηθεί αφιλοσόφητη η αποκρυφιστική διδασκαλία που λέει:

«Έτσι σχηματίστηκαν οι Αρούπα και οι Ρούπα⁽¹⁾ κόσμοι: από ΕΝΑ ΦΩΣ, επτά φώτα. Από το καθένα από τα επτά, επτά φορές επτά...

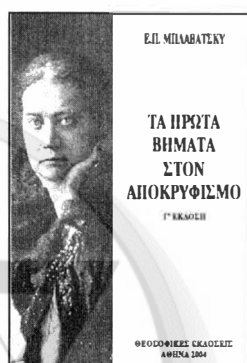
(Από τα έργα της: «Μυστική Διδασκαλία», τόμος I, και «Transcations of the Blavatsky Lodge»)

Σημ. (1) . Ρούπα = ο κόσμος των μορφών.

Αρούπα = ο άμορφος κόσμος της Σκέψης.

Κυκλοφορούν οι νέες εκδόσεις των έργων της ιδρύτριας της Θ.Ε.

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

Η Φωνή της Σιγής Το Κλειδί της Θεοσοφίας Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία
και στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,

T.T. 106 71

Τηλ.+Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

Το Κλειδί της Θεοσοφίας.....16€

Η Φωνή της Σιγής8€

Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό8€

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΘΕΟΝ – ΠΥΡ

Πορφυρίου

Πάνω από τον υπερουράνιο θόλο υπάρχει ένα διηγεκώς κινούμενο πυρ, ο άπειρος Αιών. Αήττητος παραμένει με τους Μακάριους, εκτός αν ο μέγας Πατήρ αποφασίσει να φανεί (να εκδηλωθεί) αυτός ο Αιών.

Εκεί ο Αιθήρ δεν φέρει (ως όχημα) τα ακτινοβόλα αστέρια, ούτε η φωτεινή σελήνη αιωρείται εκεί. Κανείς θεός δεν τον αντικρίζει εις την πορεία του, ούτε εγώ ο ίδιος ο οποίος κρατώ τα πάντα με τις ακτίνες μου, τις διαχεόμενες μέσα στη δίνη του Αιθέρος. Αλλά υπάρχει μια μακρά τροχιά («αυλών») του πύρινου θεού, **σπειροειδώς ελίσσομένου και ηχούντος.**

Όποιος αγγίσει το αιθέριο πυρ αυτού του θεού, δεν μπορεί πλέον ν' αποσπασθεί απ' αυτού.. Διότι δεν έχει καυστικότητα. Διαμέσου ακαταπαύστου φροντίδας με τη δυνητικότητα της πράξεώς του Θεού του ίδιου, ένας Αιών μειγνύεται με τους Αιώνας. Αυτογέννητος, αδίδακτος, αμήτωρ, ατρεμής, το όνομά του δια λόγων μη συλλαμβανόμενο, ενοικιών εις το Πυρ.

Αυτό είναι ο Θεός. Εμείς δε είμαστε άγγελοι μόνον, μικρά μερίς του Θεού.

(Από την «Εκ Λογίων Φιλοσοφία»,
στ 16. ANTHOL. GRAECA, VOL.III)

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Άννη Μπέζαντ

«...Αυτά που μου ήσαν κέρδη... τα έχασα όλα... δια να κερδίσω τον Χριστό και να βρεθώ ενωμένος μαζί του... Δια να γνωρίσω Αυτόν και τη δύναμη της αναστάσεώς του, και να έχω συμμετοχή εις τα παθήματά του, συμμορφούμενος προς το θάνατό του, με την ελπίδα να φθάσω εις την εξανάσταση εκ των νεκρών. Όχι ότι

επέτυχα ήδη το σκοπό μου, ή ότι έχω γίνει τέλειος, αλλά τρέχω μήπως κάνω δικό μου εκείνο δια το οποίο και ο Ιησούς Χριστός με έκανε δικό του... Τρέχω προς το τέρμα, προς το βραβείο της επουρανίου κλήσεως του Θεού δια Χριστού Ιησού. Όσοι λοιπόν είμεθα τέλειοι, ας σκεπτόμαστε κατ' αυτό τον τρόπο, ας ακολουθούμε τον ίδιο κανόνα και ας έχουμε τα ίδια φρονήματα...»

Απ. Παύλος – Προς Φιλιππησίους

Μέσα στα Χριστιανικά Μυστήρια, όπως και στα αρχαιότερα από αυτά δηλαδή τα Αιγυπτιακά, τα Χαλδαϊκά και άλλα, συναντάμε ένα συμβολισμό σχετικά με τους σταθμούς που είχε να διασχίσει ο μαθητής κατά τη διαδρομή της «Ζωής του Χριστού». Η βεβαιότητα ότι η Πρώτη Χριστιανική Εκκλησία κατείχε αυτές τις μυστικές διδασκαλίες, ρίχνει ένα κύμα φωτός στα όσα λέγει ο Απόστολος Παύλος εδώ κι εκεί στις επιστολές του. Δεν παύει να μνημονεύει παντού αυτά τα Μυστήρια, και όπως γράφει στους χριστιανούς της Εφέσου: «Είναι χάρη σε μια αποκάλυψη που μυήθηκα στο Μυστήριο... Γι' αυτό και αντιλαμβάνομαι το Μυστήριο του Χριστού...για να φωτίσω όλους ως προς την οικονομία του Μυστηρίου.»

Μπορεί να παρατηρήσει κανείς στο παραπάνω χωρίο της προς Φιλιππησίους επιστολής καθώς επίσης και σε άλλες επιστολές του, πολλούς «τεχνικούς» όρους. Επίσης, μπορεί να συμπεράνει από αυτό ακόμη και ο πιο επιπόλαιος αναγνώστης, ότι η Ανάσταση για την οποία γίνεται λόγος δεν μπορεί να είναι όπως την αντιλαμβάνεται ο σύγχρονος χριστιανός. Δηλαδή μια μοίρα κοινή για κάθε άνθρωπο, που δεν προϋποθέτει μια ιδιαίτερη προσπάθεια από κανένα. Η έκφραση, τότε, να «φθάσω», να «κάνω δικό μου», δεν θα είχε κανένα νόημα αν αφορούσε αυτή την κοινή και βέβαιη για όλους ανθρώπινη μοίρα, και επομένως και για τον ίδιο τον Απόστολο Παύλο. Ποια ήταν, λοιπόν, η Ανάσταση που αναζητούσε και προς την οποία ατένιζε με τόσο αγώνα; Η μόνη ικανοποιητική απάντηση μάς έρχεται από τα Μυστήρια, όπου λάμβανε χώρα η Μύηση της Αναστάσεως. Γιατί η Ανάσταση για την οποία γράφει στην επιστολή του προς τους Φιλιππησίους (βλ. παραπάνω) ήταν εκείνη που ελευθέρωνε οριστικά τον

Μυημένο από τους «νεκρούς». Δηλαδή από την ανθρωπότητα που είναι φυλακισμένη μέσα στον κύκλο των γεννήσεων και των δεσμών της ψυχής από τη φυσική ύλη. Η Ανάσταση αυτή τον μεταμόρφωσε κατόπιν σε Διδάσκαλο Τετελεσμένο, σε Χριστό Αναστημένο. Η ζωή, λοιπόν, κάθε Μυημένου στα αληθινά, στα ουράνια Μυστήρια είναι χαραγμένη στις κύριες γραμμές της μέσα στη βιογραφία των Ευαγγελίων, στο συμβολισμό και την περιγραφή των Παθών.

Ακολουθώντας αυτό το συμβολισμό και σε ένα ορισμένο στάδιο της μαθητείας του, οι ιεροφάντες οδηγούσαν τον υποψήφιο των Μυστηρίων στην αίθουσα της Μυήσεως, όπου ξαπλωμένος με τα χέρια τεντωμένα πάνω σε ένα ξύλινο σταυρό, ή και χωρίς σταυρό επάνω στο πλακόστρωτο δάπεδο, έμενε στη στάση ενός Εσταυρωμένου. Όταν ο θύρσος, η λόγχη της σταυρώσεως ερχόταν να τον αγγίξει στο μέρος της καρδιάς, ο αληθινός άνθρωπος άφηνε αμέσως τη σωματική του μορφή για να περάσει προς τους αόρατους κόσμους. Τότε, το φυσικό σώμα κλεισμένο μέσα σε μια πέτρινη σαρκοφάγο και βυθισμένο σε ληθαργικό ύπνο, ή το θάνατο του Εσταυρωμένου, παρέμενε κάτω από αυστηρή παρακολούθηση. Την ίδια ώρα ο αληθινός άνθρωπος είχε να περάσει μέσα από τις σκοτεινές περιοχές, τις γνωστές ως «καρδιά της γης» (ή Άδη, ή Κόλαση) για να μπορέσει στη συνέχεια να αναρριχηθεί από εκεί στο «ουράνιο όρος», και να λάβει το σώμα της Μακαριότητας. Σώμα τετελεσμένο μιας τετελεσμένης συνείδησης. Ντυμένος τώρα με το σώμα αυτό, έπαιρνε το δρόμο της επιστροφής προς το σάρκινο φορέα του, προκειμένου να τον ζωογονήσει και πάλι. Την αυγή της τρίτης ημέρας και πριν από την ανατολή του ήλιου, το σώμα που ήταν βυθισμένο σε ληθαργο και ακίνητο πάνω στο σταυρό, ή στο δάπεδο χωρίς σταυρό, συρόταν έξω από τη σαρκοφάγο για να τοποθετηθεί επάνω σε μια επικλινή επιφάνεια εκτεθειμένη προς το σημείο της ανατολής. Όταν οι πρώτες ακτίνες του ήλιου έπεφταν πάνω στο πρόσωπό του, ο Τετελεσμένος Μύστης, ο Χριστός, ο Διδάσκαλος έμπαινε και πάλι μέσα στο φυσικό του σώμα δοξάζοντάς το με το νέο Ένδυμά του. Επικοινωνώντας ο φυσικός άνθρωπος με το Ένδυμα της Μακαριότητας, άρχιζε τότε να αποκτά δυνάμεις και

νέες ιδιότητες. Αυτή ήταν η Ανάσταση του Χριστού, ύπερα από την οποία το σάρκινο σώμα μεταμορφωνόταν κατ' εικόνα του ένδοξου Ενδύματος, και αποκτούσε πλέον μια καινούργια φύση. Έχοντας καταξιωθεί να λάβει τη Μύηση που θα τον ελευθερώσει από τον κύκλο των γήινων επαναγεννήσεων, ο Μεμνημένος δηλωνόταν με τη συμβολική έκφραση ο «Πάσχω Χριστός». Έπρεπε να μοιραστεί τα Πάθη του Σωτήρα του κόσμου, να υποστεί δηλαδή τη μυστική σταύρωση, να αναπαράγει στον εαυτό του το θάνατο του Χριστού, και να φθάσει στην Ανάσταση και στην ένωση με τον θριαμβευτή Χριστό, οπότε ο «θάνατος» θα έπανε να έχει μερίδιο επάνω του. Αυτό ήταν το βραβείο προς το οποίο έσπευδε ο Απόστολος Παύλος, και για το οποίο εξόρκιζε όλους εκείνους που ανήκουν στους «τέλειους» (αλλά όχι στους κοινούς πιστούς) να τον μιμηθούν, χωρίς να επαναπαύονται ποτέ σε ό,τι είχαν μέχρι τότε επιτύχει. Αλλά, αντίθετα, να επιμένουν πάντα ακούραστοι προς την κατεύθυνση αυτή.

Η εξομοίωση του Μνημένου προς το Χριστό αποτελεί στην πραγματικότητα αυτή η ίδια, τη βάση των Μεγάλων Μυστηρίων. Γι' αυτό ο Μεμνημένος δεν θα έπρεπε τώρα να θεωρεί τον Χριστό σαν εξωτερικό ως προς αυτόν, γιατί «εάν γνωρίσαμε το Χριστό κατά σάρκα, τώρα πλέον δεν τον γνωρίζουμε έτσι» (Προς Κορινθίους Β'). Οι συνηθισμένοι πιστοί θεωρούνταν πως απλά είχαν «ενδυθεί το Χριστό» (Προς Κορινθίους Β') και ήταν τα «νήπια εν Χριστώ», ενώ ο Χριστός ήταν ο Σωτήρας που όλοι πρόσμεναν τη βοήθειά του γνωρίζοντάς τον «κατά σάρκα». Αλλά όταν η κατώτερη ανθρωπίνη φύση είχε πλέον υπερνικηθεί και ο σαρκικός άνθρωπος «αποβληθεί» μέσω του Μυστηρίου, τότε έπρεπε κανείς να προσπελάσει μια ατραπό πολύ πιο υψηλή και να γίνει ο ίδιος, «Χριστός». Και φθάνοντας ο Μύστης «στο μέτρο του πληρώματος του Χριστού» (Προς Εφεσίους) τότε «συμπληρώνει στη σάρκα του αυτό που του λείπει από τα παθήματα του Χριστού, χάριν του σώματός του» (Προς Κολοσσαείς). Φέροντας συνεχώς στο σώμα του «το θάνατο του Ιησού» (Προς Κορινθίους) θα μπορέσει τότε να πει αληθινά: «Στανρώθηκα με το Χριστό και ζω... Δεν ζω πλέον εγώ, αλλά ο Χριστός που είναι μέσα μου» (Προς Γαλάτας).

Το Μυστήριο της Αναστάσεως όπως και της Σταυρώσεως και της Αναλήψεως, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της ζωής του Χριστού μέσα στον άνθρωπο. Γιατί κάθε άνθρωπος είναι εν δυνάμει ένας Χριστός, και η ανάπτυξη της ζωής του Χριστού εντός του ακολουθεί κατά κανόνα την αφήγηση των Ευαγγελίων στους κυριότερους σταθμούς της. Οι σταθμοί αυτοί, επομένως, δεν έχουν χαρακτήρα μόνο ατομικό αλλά γενικό για όλους τους ανθρώπους. Η Ανάληψη θεωρείται ως το Μυστήριο που σχετίζεται με τη μόνιμη απόκτηση του Ένδοξου Ενδύματος που προετοιμάζει την τελική ένωση του Υιού με τον Πατέρα, ή του ανθρώπου με το Θεό. Είναι, επίσης, το Μυστήριο που εκφράζει αυτή την ένωση σε ό,τι, τουλάχιστον, αφορά ατομικά κάθε άνθρωπο. Γιατί για ολόκληρη την ανθρωπότητα, η Ανάληψη δεν μπορεί να λάβει χώρα παρά μόνο όταν σύσσωμο το ανθρώπινο γένος θα έχει φθάσει στην «κατάσταση του Υιού». Ή, με άλλα λόγια, όταν ο Υιός ενώνεται με τον Πατέρα και ο Θεός είναι ΟΛΟΣ μέσα σε όλους. Αυτός είναι ο τελικός προορισμός της, ενώ ο θρίαμβος του Μύστη μάς δίνει από τώρα μια εικόνα αυτού του προορισμού. Για να γίνει, όμως, αυτό θα πρέπει η ανθρωπότητα όλη να έχει πετύχει την τελειώσή της και παύοντας τότε να είναι η «μεγάλη ορφανή», να αυτό-αναγνωριστεί συνειδητά ως Τέκνο Θεού.

Μελετώντας υπό αυτό το πρίσμα το Μυστήριο της Αναστάσεως, ανακαλύπτουμε τις μεγάλες αλήθειες που σχετίζονται μαζί του κάτω από μια συγκαλυμμένη μορφή. Αρχίζουμε τότε να κατανοούμε σε όλο το βάθος της την αποστολική αλήθεια ότι, ο Χριστός είναι *«η πρώτη συγκομιδή και η απαρχή των κεκοιμισμένων»* (Προς Κορινθίους Β'). Ή, το υπόδειγμα που κάθε άνθρωπος καλείται να αναπαράγει μέσα του, και η ζωή που κάθε άνθρωπος έχει να μοιραστεί. Οι Μεμνημένοι θεωρούνται πάντοτε ως οι απαρχές ή τα εχέγγυα της ανθρωπότητας για τη μελλοντική τελειότητά της. Για τους χριστιανούς των πρώτων αιώνων, ο Χριστός ήταν το ζωντανό σύμβολο της ίδιας της δικής τους θειότητας, και ο ένδοξος καρπός του σπόρου που ο καθένας φέρνει μέσα στην καρδιά του. Γι' αυτό ο νεόφυτος στα Μυστήρια καλούταν να γίνει ο Υιός. Η ζωή του εντός Χριστού μπορούσε να ξετυλίγεται μέσα στον κόσμο, ανάμεσα στους ανθρώπους, μέχρι

την ημέρα που η Ανάσταση θα ερχόταν να σημειώσει το τέρμα της. Και από την ώρα εκείνη, ο θριαμβευτής Χριστός θα γινόταν για τον κόσμο ένας Σωτήρας Τετελεσμένος που έλεγε:

«Είμαι ο ζων. Ήμουν νεκρός και ιδού, είμαι ο ζων εις τους αιώνας των αιώνων. ΑΜΗΝ! Κρατώ τα κλειδιά του Άδη και του θανάτου»

(Αποκάλυψη)

(Από το βιβλίο «Εσωτερικός Χριστιανισμός»)

«...Εκείνο που σπέρνεται είναι φθαρτό, εκείνο που ανασταίνεται άφθαρτο. Σπέρνεται άδοξο, ανασταίνεται ένδοξο. Σπέρνεται εις κατάσταση αδυναμίας, ανασταίνεται εις κατάσταση δυνάμεως. Σπέρνεται σώμα φυσικό, ανασταίνεται σώμα πνευματικό... »

Απ. Παύλος - Προς Κορινθίους Β'

«..Τα πνευματικά Μυστήρια παραμένουν πάντα μυστήρια. Δεν μπορούν να λυθούν, για τον απλό λόγο ότι η μυστικότητα τους δεν αποτελεί προϊόν της έλλειψης σχετικών με αυτά στοιχείων. Αλλά προέρχεται από την πληρότητά τους ως Μυστήρια, η οποία δεν είναι δυνατόν να κατανοηθεί ολοκληρωτικά από το συνηθισμένο νου. Από την άλλη πλευρά, εάν αφήσουμε ένα τέτοιο Μυστήριο να διαδραματίσει το ρόλο του υποτάσσοντας τον εαυτό μας με στοχασμό σε αυτό και επιτρέποντάς του να εργασθεί μέσα μας, θα μπορέσουμε τότε μόνοι μας να υψωθούμε στο επίπεδο του ανώτερου νου, και ακόμη υψηλότερα, ίσως, χωρίς σταμάτημα...»

Ραβί Ραβίντρα – The Yoga of Christ

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΚΕΝΤΡΩΝ

(Αντιστοιχίες)

(Από παλαιό χειρόγραφο ανωνύμου)

ΤΑ ΤΡΙΑ ΑΝΩΤΕΡΑ (Ατομικότητα)

Κυριακή Προσευχή

Τσάκρας-Αδένες

**Χρώματα προς
τη θέωση**

7. Πάτερ ημών ο εν
τοις Ουρανοίς.

Επίφυση (Πατήρ),
ο αρχιμουσικός
της ορχήστρας των
άλλων οργάνων,
Πνεύμα.

Βιολετί

6. Ελθέτω η
βασιλεία σου.

Υπόφυση (Υιός),
Ευφυΐα-Μνήμη
Σοφία, Σκέψη

Μοβ

5. Γεννηθήτω
το θέλημά σου.

Θυρεοειδής (Ιωάν-
νης-Κήρυξ). Μετα-
βολισμός κυττάρων.

Μπλέ

Ως εν Ουρανών και επί της Γης

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΚΑΤΩΤΕΡΑ (Προσωπικότητα)

Κυριακή Προσευχή	Τσάκρας-Αδένες	Χρώματα προς τη θέωση
4. Τον άρτον ημών τον επιούσιον,δος ημίν σήμερον.	Θύμος αδένας, καρδιά, πνεύμονες, οστά, Φως ηλίου, φύση.	Πράσινο
3. Και άφες ημίν τα οφελήματα ημών, ως και ημείς αφίεμεν	Επινεφρίδια, νεφρά, δέρμα, σπονδυλική στήλη.	Κίτρινο
2. τους οφειλέτας ημών.	Πάγκρεας, Κάρμα, πέψη, ζάχαρο αίματος, θερμοκρασία σώματος.	Πορτοκαλί
Και μη εισενέγκεις ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρείσαι ημάς	Γονίδια, γεννητικοί αδένες	Κόκκινο

(Αισθήσεις – Maya)

1. από του πονηρού. Όφισ, Διαχωρισμός αρσενικού-θηλυκού

(Εγωισμός)

(Επιλογή Φώφη Ζάουερχάιμερ-Καραμανλή)

Η ΒΙΑ ΚΑΙ Η ΜΗ-ΒΙΑ

Κρισναμούρτι

(Απόσπασμα ομιλίας στο Madras, Ινδία, 1981 – μετάφρ. Π. Αντζακα)

Αυτή η χώρα μιλάει πάντα για τη μη-βία. Η μη-βία έχει κηρυχθεί ξανά και ξανά πολιτικά, θρησκευτικά από διάφορους ηγέτες. Η μη-βία δεν είναι γεγονός. Είναι μόνο μια ιδέα, μια θεωρία, μια σειρά από λέξεις. Το πραγματικό γεγονός είναι ότι είστε βίαιοι. Και αυτό είναι το γεγονός, αυτό είναι «αυτό που είναι». Αλλά εμείς δεν είμαστε ικανοί να κατανοήσουμε «αυτό που είναι» και αυτός είναι ο λόγος που δημιουργείτε αυτή την ανοησία που ονομάζετε μη-βία, και αυτό γεννάει τη σύγκρουση ανάμεσα «σ' αυτό που είναι» και «σ' αυτό που θα έπρεπε να είναι». Και ενώ κυνηγάτε τη μη-βία, σπέρνετε τους σπόρους της βίας. Αυτό είναι τόσο φανερό. Όστε μπορούμε να κοιτάξουμε μαζί «αυτό που είναι» χωρίς καμιά διαφυγή, χωρίς κανένα ιδανικό, χωρίς να καταπιέζουμε ή να ξεφεύγουμε από αυτό. Εμείς οι άνθρωποι έχουμε κληρονομήσει από τα ζώα τη βία. Η βία παίρνει πολλές μορφές, όχι μόνο στην κτηνώδη πράξη τού να κτυπάμε ο ένας τον άλλο. Είναι ένα πολύ περίπλοκο ζήτημα και περιλαμβάνει τη μίμηση, τη συμμόρφωση, την υπακοή. Η βία υπάρχει όταν προσποιείσαι ότι είσαι κάτι που δεν είσαι.

Είμαστε βίαιοι. Αυτό είναι ένα γεγονός. Θυμώνουμε, οργιζόμαστε, συμμορφωνόμαστε, μιμούμαστε, ακολουθούμε, είμαστε επιθετικοί, και η επιθετικότητα παίρνει πολλές μορφές: την ευγενική πολιτισμένη επιθετικότητα, που σε πείθει με το γάντι μέσα από τη στοργή. Αυτό είναι μια μορφή βίας. Ο εξαναγκασμός να σε κάνω να σκέφτεσαι σύμφωνα με μια ιδιαίτερη άποψη, αυτό είναι πάλι μια άλλη μορφή βίας. Βία είναι η αποδοχή του εαυτού σου σαν κάτι που δεν είσαι. Το να κατανοήσετε τη βία δεν είναι μόνο το να δείτε ότι οργίζεστε ή κτυπιέστε μεταξύ σας. Αυτό είναι μια πολύ ρηχή μορφή βίας. Η βία είναι πολύ-πολύ περίπλοκη

και για να την καταλάβεις, για να πας μέχρι το βάθος, οφείλεις να δεις το γεγονός πρώτα, και όχι μόνο να βεβαιώνεις «πρέπει να μην είμαστε βίαιοι». Υπάρχει μόνο αυτό που είναι και αυτό είναι η βία. Η μη-βία είναι μη γεγονός, μια μη-πραγματικότητα, είναι μια προβολή της σκέψης με σκοπό να ξεφύγει, ή να δεχτεί τη βία και να προσποιείται ότι γινόμαστε σιγά-σιγά μη-βίαιοι. Όστε μπορούμε να κοιτάξουμε τη βία ελεύθερα από όλα αυτά, ελεύθεροι από κάθε φυγή, ελεύθεροι από ιδανικά, από καταπίεση, και να παρατηρήσουμε πραγματικά, τι είναι η βία. Οφείλουμε, λοιπόν, να μάθουμε μαζί πώς να την παρατηρούμε. Δεν υπάρχει καμιά αυθεντία σ' αυτή την έρευνα, αλλά όταν ο νους σας έχει γίνει ανάπηρος από την αυθεντία, όπως και να είναι, είναι πολύ δύσκολο να είστε ελεύθεροι και έτσι να μπορέσετε να παρατηρήσετε τη βία. Είναι σημαντικό να κατανοήσετε πώς να παρατηρείτε, να παρατηρείτε αυτό που συμβαίνει στον κόσμο, την αθλιότητα, τη σύγχυση, την υποκρισία, την έλλειψη ακεραιότητας, τις κτηνώδεις πράξεις που συμβαίνουν, την τρομοκρατία, την απαγωγή ομήρων και τους γκουρού που έχουν τα δικά τους ιδιαίτερα στρατόπεδα συγκέντρωσης. **Όλα αυτά είναι βία.**

Και ρωτάμε τώρα, **τι σημαίνει να παρατηρείς;** Τι σημαίνει να παρατηρείς το περιβάλλον γύρω σου, εκείνα τα δένδρα, τη λίμνη εκεί πέρα, τα αστέρια, το καινούργιο φεγγάρι, τη μοναχική Αφροδίτη, τη δόξα του ηλιοβασιλέματος; Πώς παρατηρείτε την τόσο ομορφιά, αν την έχετε ποτέ παρατηρήσει; Δεν μπορείτε να παρατηρήσετε, να κοιτάξετε, αν είστε απασχολημένοι με τον εαυτό σας, με τα δικά σας προβλήματα, με τις δικές σας ιδέες, με τις δικές σας περίπλοκες σκέψεις. Δεν μπορείτε να παρατηρήσετε αν έχετε προκατάληψη ή αν υπάρχει κάποιο είδος συμπεράσματος στο οποίο επιμένετε, ή η δική σας ιδιαίτερη εμπειρία στην οποία προσκολλάστε. Τότε είναι αδύνατο. Πώς κοιτάξετε τώρα; Καθώς κάθεστε εκεί τριγυρισμένοι από αυτά τα δένδρα, τα έχετε ποτέ παρατηρήσει; Έχετε δει τα φύλλα τους καθώς θροϊζουν στον άνεμο, την ομορφιά του φωτός πάνω στο φύλλο; Μπορείτε να παρατηρήσετε το καινούργιο φεγγάρι, ή το μοναχικό αστέρι στον ουρανό χωρίς τη λέξη φεγγάρι, αστέρι, ουρανό; Επειδή η λέξη δεν είναι το πραγματικό αστέρι, ή το πραγματικό

φεγγάρι. Μπορείτε να παραμερίσετε τη λέξη και να κοιτάξετε, δηλαδή εσωτερικά; Τώρα, μπορείτε να κοιτάξετε τη γυναίκα σας, τον άνδρα σας, χωρίς τη λέξη, χωρίς όλη την ανάμνηση της σχέσης σας, όσο στενή κι αν ήταν, χωρίς όλες τις κτισμένες μνήμες του παρελθόντος; Το έχετε κάνει ποτέ αυτό; Φυσικά όχι! Αν ξέρετε πώς να κοιτάξετε ένα αστέρι, ένα πυκνό δάσος τότε βλέπετε σ' αυτή την παρατήρηση ότι υπάρχει διάστημα, άχρονη αιωνιότητα. Αλλά το να παρατηρήσετε τη γυναίκα σας, ή τον άνδρα σας, χωρίς την εικόνα που έχετε δημιουργήσει γι' αυτήν ή γι' αυτόν, είναι το να αρχίσετε από πολύ κοντά. Πρέπει να αρχίσετε από πολύ κοντά για να μπορέσετε να πάτε πολύ μακριά. Κάντε το τώρα, καθώς κάθεστε εκεί, παρατηρήστε. Και όταν είστε ικανοί να παρατηρήσετε χωρίς το παρελθόν, δηλαδή χωρίς όλες τις εικόνες που έχετε κτίσει για τον εαυτό σας και για τους οικείους σας, τότε υπάρχει σωστή σχέση ανάμεσά σας.. Αλλά τώρα, καθώς δεν έχετε παρατηρήσει ο ένας τον άλλο, είστε σαν δύο γραμμές σιδηροδρόμου που δεν συναντιούνται ποτέ. Αυτή είναι η σχέση σας.

Τώρα, εδώ, μαθαίνουμε πώς να παρατηρούμε χωρίς κριτική, χωρίς συμπάθεια ή αντιπάθεια, απλώς να παρατηρούμε. Λοιπόν, με μια τέτοια παρατήρηση μπορείτε να κοιτάξετε τη βία σας, δηλαδή το θυμό σας, τον εξερεθισμό σας, τη συμμόρφωση, την αποδοχή, το να συνηθίζετε στη βρωμιά και στην ακαθαρσία γύρω από τα σπίτια σας. Όταν το κάνετε αυτό, βάζετε όλη σας την ενέργεια στην παρατήρηση και όταν έτσι παρατηρείτε τη βία, θα βρείτε, αν προχωρήσετε σ' αυτό, αν το κάνετε αυτό, ότι αυτή η βία, εφόσον έχετε βάλει όλη σας την ενέργεια στην παρατήρηση, τότε εξαφανίζεται ολοκληρωτικά. Μην επαναλαμβάνετε αυτό που μόλις τώρα ακούσατε, αυτό γίνεται έτσι από δεύτερο χέρι όπως όταν επαναλαμβάνετε τις Ουπανισάδες, τα Βραχμασούτρας, όλα αυτά τα τυπωμένα βιβλία και κάνετε τον εαυτό σας άνθρωπο από δεύτερο χέρι. Ούτε καν ντρέπεστε γι' αυτό, απλώς το δέχεστε. Αυτή η αποδοχή είναι μέρος αυτού του πολύπλοκου προβλήματος της βίας.

Παρακαλώ να το κατανοήσετε αυτό. Μολονότι εκπαιδευόμαστε από την παιδική μας ηλικία να μην είμαστε άπληστοι, δεν έχουμε κατανοήσει ότι το «ΜΗ» είναι μόνο το αντίθετο αυτού

που είμαστε. Έχουμε εκπαιδευτεί, διαμορφωθεί, τα βιβλία που μας έχουν δώσει λένε ότι υπάρχει δυαδικότητα, κι εμείς το έχουμε αποδεχτεί αυτό. Αυτή η διαμόρφωσή μας από την παιδική ηλικία εμποδίζει την κατανόηση αυτού του απλού γεγονότος, που είναι ότι υπάρχει μόνο «αυτό που είναι». Το καλό δεν είναι το αντίθετο του κακού. Αν το καλό γεννιέται από το κακό, τότε το καλό περιέχει το κακό. Σκεφτείτε το αυτό, δουλέψτε πάνω σε αυτό και εξασκείστε το μυαλό σας έτσι που να ζείτε πάντα με «αυτό που είναι», με αυτό που συμβαίνει πραγματικά, εξωτερικά και εσωτερικά. Όταν, λοιπόν, κατανοήσετε το βάθος της βίας χωρίς να ξεφεύγετε από αυτήν, χωρίς να τρέχετε μακριά σε κάποια βλακώδη ιδανικά μη-βίας, όταν κοιτάζετε τη βία, όταν την παρατηρείτε από πολύ κοντά -- πράγμα που σημαίνει να βάλεις όλη σου την ενέργεια σ' αυτό το κοίταγμα, την ενέργεια που τώρα σπαταλάτε επιδιώκοντας το αντίθετο και προσπαθείτε να την καταπιέσετε -- **τότε δεν θα υπάρχει βία.**

(Επιλογή Α. Κωστοβασίλη)

«...Ακόμη και αν κάποιος κατηγορηθεί, και με πικρά λόγια κριθεί, δεν θα υποφέρει η καρδιά του αν δεν είναι προσκολλημένος στην ανάγκη ενός καλού ονόματος και φήμης. Μια τέτοια συμπεριφορά εκ μέρους των άλλων ανθρώπων, θα έχει τότε ελάχιστο αποτέλεσμα σ' αυτόν. Τόσο μικρό, όσο μπορούν τα λόγια ν' αγγίξουν μια πέτρα, και θα είναι τόσο ασήμαντα, όσο μια ηχώ. Ο μη προσκολλημένος άνθρωπος δεν έχει εχθρούς να αντιμετωπίζει για μια ολόκληρη ζωή, ούτε το άγχος της ήττας. Καμία από τις οκτώ κοσμικές καταστάσεις (Loka-dharma) – δηλαδή, κέρδος ή απώλεια, ατίμωση ή τιμή, δυσφήμιση ή έπαινος, ευφορία ή μιζέρια – δεν μπορούν να πτοήσουν έναν τέτοιο άνθρωπο. Αλλά, αν κάποιος στεναχωρείται από αυτά τα πράγματα, τότε αυτό οφείλεται στην έλλειψη κατανόησης τού σχετικού νόμου (Dharma) ή επειδή, παρότι έχει κατανοήσει το Dharma, δεν το έχει κάνει ακόμη πράξη στη ζωή του...»

Λαλί Λάμα - The Opening of the Wisdom Eye

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Εορτάστηκε στις 12-05-2005 στην κεντρική αίθουσα της Θ. Εταιρείας, η επέτειος του θανάτου της ιδρύτριας Ε. Π. Μπλαβάτσκυ (08-05-1891). Την εορτή παρακολούθησαν αδελφοί και επισκέπτες, προσκομίζοντας φρέσκα λουλούδια εις μνήμην τής ιδρύτριας, και έγιναν ομιλίες θεοσοφικού περιεχομένου.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Γ. ΣΙΒΡΗ

Στις 8 Μαΐου κάθε χρόνο, οι απανταχού Θεόσοφοι τιμούν την επέτειο του θανάτου της αείμνηστης ιδρύτριας της Θ. Ε., Έλενας Πέτροβα Μπλαβάτσκυ. Η επέτειος αυτή έχει καθιερωθεί ως η **Ημέρα του Λευκού Λωτού**, και η Ε.Π.Μ. έχει αφήσει υποθήκη σε εμάς τους μεταγενέστερους, να διαβάζουμε κατά την ημέρα αυτή αποσπάσματα από τρία ιερά βιβλία: Τη «Μπαγκαβάτ Γκιτά», το «Φως της Ασίας» και τη «Φωνή της Σιγής». Πώς συνδέονται, όμως, μεταξύ τους τα τρία αυτά βαθυστόχαστα κείμενα και πώς σχετίζονται με το σύμβολο του Λωτού;

Όπως είναι γνωστό, η ιερότητα είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα της Θεότητας και είναι μία ιδιότητα που ανήκει αποκλειστικά

στο Πνεύμα. Ο Κρισμαμούρτι λέγει ότι δεν υπάρχει τίποτε το ιερό σχετικά με τη σκέψη, πολύ δε περισσότερο με τις κατώτερες μορφές ύλης. Ότι η σκέψη είναι μία υλική διαδικασία του εφήμερου και ως εκ τούτου, το αιώνιο θα πρέπει να αναζητηθεί σε κάτι που είναι πέρα από τη σκέψη. Δεν είναι τυχαίο που ο Κρίσνα στη Μπαγκαβάτ Γκιτά, αρχίζει τη διδασκαλία του προς τον Αρζούντα με την αναφορά του στο Αθάνατο ενσαρκωμένο Εαυτό που είναι, όπως λέγει, ένα πολλοστημόριο του ίδιου του Θεού, η άχρονη μονάδα που βρίσκεται εγκλωβισμένη στην υλική προσωπικότητα, βυθισμένη δηλαδή μέσα στο βούρκο της ύλης όπως άνθος του Λωτού μέσα στη λάσπη. Και η σωτηρία έγκειται στην αποσύνδεση της αιώνιας μονάδας από τα δεσμά της υλικής προσωπικότητας. Και αυτό συνεπάγεται τη συνειδητοποίηση της εντός ημών πνευματικής ατομικότητας. Μέσα μας υπάρχει δύναμη ο σπόρος του Λωτού, και καλούμαστε να τον καλλιεργήσουμε για να αναπτυχθεί σε άνθος. Ο Λωτός, επομένως, σαν σύμβολο συνδέεται τόσο με τη Θεότητα όσο και με την εντός ημών πνευματική ατομικότητα, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Θείου Δημιουργού μας.

Όπως αναφέρεται στη «Φωνή της Σιγής», για να γνωρίσουμε τον Εαυτό των πάντων, πρέπει προηγουμένως να γίνουμε γνώστες του δικού μας Εαυτού. Και για να φθάσουμε σε αυτή τη γνώση οφείλουμε προηγουμένως να απαρνηθούμε το «εγώ». Αυτός είναι ένα απαράβατος κανόνας του εσωτερισμού. *«Πρέπει να πεθάνεις στην υλική προσωπικότητα για να ζήσεις στην πνευματική Ατομικότητα»*, γράφει η Ε. Π. Μπλαβάτσκι στη «Φωνή της Σιγής». Στο «Φως της Ασίας», ο Βούδας προσομοιάζεται με έναν ουράνιο Λωτό που βγαίνει από το βασιλικό δένδρο, και όταν ανθίσει *«γεμίζει ο κόσμος με επιστήμης άρωμα και με αγάπης μέλι»*. Το βασιλικό δένδρο αντιπροσωπεύει, εν προκειμένω, το Δένδρο της Ζωής από το οποίο εκπορεύεται η βουδική φύση, η φύση του Εαυτού, όπως τον αποκαλούν οι Κινέζοι βουδιστές. Και όταν το άνθος της αιώνιας ζωής αναπτυχθεί μέσα μας και ευδοκιμήσει, τότε ο άνθρωπος μεταλλάσσεται σε έναν πεφωτισμένο Βούδα και γίνεται το Φως του κόσμου. Το Δένδρο της Ζωής, μπορούμε να πούμε ότι αντιπροσωπεύει τον ουράνιο Πατέρα, την πηγή της Ζωής, του οποίου όλοι εμείς είμαστε δύναμη τέκνα. Και λέμε «δύναμη» διότι αυτό που

εκδηλώνουμε σήμερα, δεν έχει καμία σχέση με την εντός ημών μερίδα του Θεού. Η υλική προσωπικότητα δεν είναι γέννημα του Θεού και, επομένως, δεν μετέχει της αιώνιας ζωής.

Ο Κρισναμούρτι λέγει ότι αυτό που ονομάζουμε ανθρώπινη συνείδηση, έχει συναρμολογηθεί από τη σκέψη και ότι η εγωκεντρική οντότητα είναι ένα σύμπτωμα. Είναι, όπως λέγει ο Πλάτων, ένα μίasma βουτηγμένο στη λάσπη. Σε αυτό το βούρκο βρίσκεται ενταφιασμένο σαν σπόρος, το άνθος του Λωτού. Και παρόλο ότι είναι αναμεμιγμένο με την υλική φύση, δεν μολύνεται από αυτήν όπως ένα πέταλο λωτού δεν μολύνεται από το ύδωρ, καθώς λέγει ο Κρίσνα. Στα βουδιστικά κείμενα, το ίδιο θέμα περιγράφεται κατά τον ίδιο τρόπο, ως εξής:

«Ακριβώς όπως ένας λωτός γεννιέται από το ύδωρ, αναπτύσσεται στο ύδωρ και ανηψώνεται πάνω από το ύδωρ και δεν μολύνεται από αυτό, έτσι είναι ο Ταταγκάτα (επίθετο του Βούδα). Παρόλο ότι μεγάλωσε στον κόσμο και τον κατέκτησε, δεν μολύνθηκε από τον κόσμο».

Διευκρινίζεται, επίσης, στη Μπαγκαβάτ Γκιτά ότι η ύλη και το πνεύμα είναι δύο εκ διαμέτρου αντίθετα στοιχεία. Και η μεν ύλη υπόκειται στη φθορά, το δε πνεύμα είναι αφ' εαυτού άφθαρτο. Έτσι και το αθάνατο Εαυτό είναι αγέννητο, αιώνιο, διαρκές, πρωτογενές. Δεν φονεύει, ούτε φονεύεται. Δεν πεθαίνει όταν πεθαίνει το σώμα. Παρόμοια ο Πλάτων περιγράφει την Ψυχή σαν ένα αθάνατο και αιωνίως κινούμενο ον. Σαν την πηγή και την αρχή της κινήσεως σε όλα όσα κινούνται. *«Επειδή η αρχή είναι αγέννητον τι, κατ' ανάγκη θα είναι και άφθαρτο».*

Παντού, σε όλα τα ιερά κείμενα, η μυστηριωδέστατη αυτή δύναμη συναντάται σαν ένα άναρχο, αυτοκίνητο και αυθύπαρκτο ον. Σαν η πρώτη εκπόρευση εκ της οποίας προήλθε όλη η επακολουθήσασα δημιουργία. σαν το κινούν ακίνητον, σαν μία αόρατη και ασύλληπτη ενέργεια, που υποκρύπτεται στο εκδηλωμένο Σύμπαν, επί της οποίας στηρίζεται και δια της οποίας συντηρείται η κτήση όλη. Στις παραδόσεις των Κινέζων βουδιστών αναφέρεται ότι δεν υπάρχει κανένας άλλος Βούδας εκτός από τη φύση του Εαυτού, μια φύση που διαπερνά ολόκληρο το Σύμπαν και εν τούτοις είναι αόρατη και διανοητικά ασύλληπτη. Είναι η θεμελιώδης αρχή των πά-

ντων και το αρχέγονο στοιχείο που ενεφύσησε ο Θεός στον πρώτο άνθρωπο, τον Αδάμ, ως πνοή ζωής. Και η φύση αυτή συμβολίζεται με το Άνθος του Λωτού. Με αυτή την έννοια, το Σύμπαν παρομοιάζεται με τον άνθρωπο. Το στοιχείο της Ζωής που κινεί το Σύμπαν είναι το ίδιο με εκείνο που κινεί τον άνθρωπο, και η Ψυχή του κόσμου είναι ίδια με εκείνη του ανθρώπου. Γι' αυτό ο Πυθαγόρας αποκάλεσε τον άνθρωπο ένα Μικρόκοσμο, ως κατέχοντα σε μικρογραφία όλες τις ιδιότητες που βρίσκονται σε μεγάλη κλίμακα στο Μεγάλο Σύμπαν, με την έννοια ότι μετέχει της Θείας Ουσίας. Επίσης, στη Μπαγκαβάτ Γκιτά, ο Μπράχμα, ο κατ' εξοχήν δημιουργός Θεός που αντιπροσωπεύει με την ευρύτερη έννοια το Νοήμον Σύμπαν, παριστάνεται καθήμενος επί θρόνου σχήματος Λωτού. Σύμφωνα δε με Ινδικό μύθο:

«Στην αρχή κάθε κοσμογονικού αιώνα εξέρχεται από τον ομφαλό του ξαπλωμένου Βισνού ● Λωτός, και ● Μπράχμα κάθεται επάνω σε αυτόν. Κατόπιν, ● μεγάλος Θεός προχωράει στην εκ νέου δημιουργία του Σύνπαντος με τη δύναμη της μυστηριώδους κοσμικής ενέργειας».

Εάν μπορούσαμε να στοχαστούμε πάνω στο αλληγορικό αυτό κείμενο, θα διαπιστώναμε ότι μας δίνει ανάγλυφα την εικόνα της τριαδικής θεότητας, αυτό που ονομάζουμε Αγία Τριάδα, και τον τρόπο με τον οποίο ενεργεί στο εκδηλωμένο σύμπαν. Με τον Βισνού να αντιπροσωπεύει τον Πατέρα, το Λωτό τον Υιό και Λόγο, και τον Μπράχμα ως Άγιο Πνεύμα.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΕΡΙΚΑΣ ΛΕΤΣΕΡΙΣ

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΗΣ Ε. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

(Το παρακάτω κείμενο αποτελεί απόσπασμα άρθρου που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «The Theosophist», Adyar, India, το 1939)

Η Ε. Π. Μπλαβάτσκι συνέταξε τη διαθήκη της στις 31/1/1885 ενώ ήταν σοβαρά άρρωστη. Πέραν της ασθένειάς της, τα προβλήματα εντάθηκαν από την υπόθεση των Κουλόμπ και τις συνεχείς επιθέσεις των Ιησουϊτών ιεραποστόλων. Ήταν τόσο εξασθενημένη από όλα αυτά ώστε πίστευε ότι δεν θα ζούσε για πολύ καιρό ακόμα. Ωστόσο, ο Διδάσκαλός της επενέβη με θαυμαστό και απόκρυφο τρόπο την κατάλληλη στιγμή και αποκατέστησε την υγεία της, ώστε να μπορέσει να γράψει τη Μυστική Διδασκαλία. Ακολουθώντας, αργότερα, τη συμβουλή του ιατρού της, έφυγε από την Ινδία για την Ευρώπη, δύο μήνες (31/3/1885) μετά τη σύνταξη της διαθήκης της. Πήγε στο Wurzburg όπου άρχισε να γράφει τη Μυστική Διδασκαλία. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η διαθήκη αυτή ποτέ δεν εκτελέστηκε πλήρως, διότι ενώ η Ε. Π. Μπλαβάτσκι ζήτησε την αποτέφρωση και ταφή της στο Adyar, ο θάνατός της επήλθε όταν βρισκόταν στο Λονδίνο και αποτεφρώθηκε στο Woking.

Μέχρι πρόσφατα (1939) δεν υπήρχε καμία επίσημη αναφορά για την ύπαρξη αυτής της διαθήκης και ούτε ο Κος Μήντ που ήταν ο προσωπικός γραμματέας της Ε.Π.Μ. γνώριζε κάτι. Σε μια επιστολή του προς την Α. Μπέζαντ, πρόεδρο του Theosophical Publishing House, έγραφε στις 24/5/1932 ότι: «Η Ε. Μπλαβάτσκι δεν άφησε διαθήκη... είναι χωρίς διαθήκη». Η δήλωσή του αυτή εξηγείται εύκολα από το γεγονός ότι η διαθήκη συντάχθηκε και φυλάχτηκε στην Ινδία, ενώ εκείνη πέθανε στην Αγγλία και, επιπλέον, δεν βρέθηκε ανάμεσα στα χαρτιά του γραφείου της κάτι που να δηλώνει την ύπαρξη της διαθήκης της. Ωστόσο, ο συνταγματάρχης Όλκοτ, ως εκτελεστής της διαθήκης, είχε δημοσιεύσει κάποια κομμάτια της από το 1892 σε επίσημη εγκύκλιό του, σχετικά με τον εορτασμό της Ημέρας του Λευκού Λωτού. Στο προσωπικό του ημερολόγιο (Old Diary Leaves, IV, 44) ο Πρόεδρος – συνιδρυτής της Θεοσοφικής Εταιρείας αναφέρει ότι αντέγραψε τη διαθήκη το 1892: «Στις 6 Μαΐου πήγα στο ληξιαρχείο του Chingleput, άνοιξα και κατέθεσα τη διαθήκη της Ε. Μπλαβάτσκι, και παρέλαβα ένα επίσημο αντίγραφό της». Αυτά είναι κατά λέξη τα λόγια του συνταγματάρχη Όλκοτ, στο ημερολόγιό του το 1892, το οποίο φυλάσσεται στο Αρχείο του Adyar. Ανοίγοντας τη διαθήκη είχε ως σκοπό του να εκ-

πληρώσει τις επιθυμίες της Ε. Μπλαβάτσκυ, και δύο μέρες αργότερα (ημέρα Κυριακή) έγραψε στο ημερολόγιό του τα εξής: «*Διαβάστηκαν και μεταφράστηκαν περικοπές από την Μπαγκαβάτ Γκιτά, από το Φως της Ασίας, εργασία του S. E. G. για τη μυστική σημασία του Λευκού Λωτού. Παρόντες, 50 μέλη*» Στις 9 Μαΐου ξαναέγραψε: «*Η Madras Mail (εφημερίδα) αφιερώνει μια στήλη στην Ημέρα του Λευκού Λωτού.*»

Η ανάγκη να βρεθεί η διαθήκη έγινε άμεση προτεραιότητα το 1938, ώστε να γνωστοποιηθεί η διάθεση των προσωπικών αντικειμένων της Ε. Π. Μπλαβάτσκυ. Ένας υπάλληλος του ληξιαρχείου του Chingleput (Madras) φρόντισε για ένα αντίγραφο της διαθήκης την οποία ο συνταγματάρχης Όλκοττ είχε αντιγράψει πριν 46 χρόνια.(1892). Η διαθήκη λέει τα εξής :

«*Αυτή είναι η τελευταία επιθυμία και δήλωση εμού, της Έλενας Πέτροβα Μπλαβάτσκυ, στο Adyar, Madras, Ινδία. Επιθυμώ να αποτεφρωθεί το σώμα στις εγκαταστάσεις της Θεοσοφικής Εταιρείας στο Adyar, Madras, και να θαφτούν εκεί οι στάχτες μου, και μόνο μέλη της Θ. Ε. να είναι εκεί παρόντα στην αποτέφρωση. Επιθυμώ, κάθε χρόνο στην επέτειο του θανάτου μου να συγκεντρώνονται μερικοί φίλοι μου στα γραφεία της Θ. Ε. και να διαβάζουν ένα κομμάτι από το Φως της Ασίας του Sir Edwin Arnold, και από τη Μπαγκαβάτ Γκιτά. Αφού εξοφληθούν τα χρέη μου (αν υπάρχουν) και πληρωθεί η κηδεία και τα σχετικά έξοδα στο κράτος, παραδίδω και εξουσιοδοτώ τον συνταγματάρχη Χ. Σ. Όλκοττ στα εξής: Τα βιβλία μου να παραδοθούν στο λογοτεχνικό τμήμα της Θ. Ε. Επίσης τα πνευματικά μου δικαιώματα στην 'Αποκαλυμμένη Ίσιδα', τη 'Μυστική Διδασκαλία' και του περιοδικού 'The Theosophist'. Επίσης το ένα από τα δύο ζεύγη κηροπήγια που μου χάρισε η θεία μου. Στους Damodar, Babajee και Ananda, τις τρεις ασημένιες κούπες μου. Επίσης, στον κ. Χάρτμαν, το ένα από τα δύο ζεύγη κηροπήγια που μου χάρισε η θεία μου. Επίσης, στις ανιψιές μου να δοθούν όλα τα ενδύματά μου (αλλά όχι τα σεντόνια και άλλα είδη για το κρεβάτι). Επίσης, στη Λουίζα Μίτσελ η εσάρπα μου, που τώρα έχει η κα. Χολογουέι. Ας σημειωθεί ότι το ασημένιο κουτί βρίσκεται στην κατοχή του Damodar, και για τα υπόλοιπα υπάρχοντά μου εξουσιοδοτώ και ζητώ από τον συνταγματάρχη Όλκοττ, να μοιράσει όλα τα μι-*

κρά αντικείμενα που δεν έχουν μεγάλη αξία και τα οποία θα υπάρχουν στην κατοχή μου όταν πεθάνω, σε φίλους και γνωστούς που είναι Θεόσοφοι, σύμφωνα με τη δική του κρίση. Και ορίζω εδώ τον συνταγματάρχη Χ. Σ. Όλκοττ και τον Damodar Malavanekar, ή τους επιζώντες απογόνους τους να γίνουν εκτελεστές αυτής της διαθήκης, όπως κατά μαρτυρία δηλώνω σήμερα, την 31η ημέρα του Ιανουαρίου 1885, στο Adyar, Madras, India».

Έλενα Πέτροβα Μπλαβάτσκυ

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΟΙ ΑΠΟΚΡΥΦΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Η επέτειος του θανάτου της Ε. Π. Μπλαβάτσκυ δεν είναι απλώς μία εορτή μνημόσυνου, αλλά συγχρόνως και μια ευκαιρία για κοινή αδελφική συνάντηση των απανταχού στον κόσμο Θεόσophων χωρίς διάκριση φυλής, πίστεως, τάξεως, γένους ή χρώματος. Σκοπός αυτής της προσέγγισης, η οποία γίνεται σε παγκόσμια κλίμακα, είναι να διατρανώσουμε για μια ακόμη φορά την πίστη και την αγάπη μας στο πνευματικό ιδεώδες της Θεοσοφίας. Στη μνήμη της Ε. Π. Μπλαβάτσκυ που αναπολούμε και εορτάζουμε απόψε, ας δώσουμε τη σιωπηλή υπόσχεση ότι θα κρατήσουμε ψηλά τον πυρσό της αλήθειας, αυτόν που άναψε μαζί με τον συνεργάτη της συνταγματάρχη Όλκοττ.

Όπως ήδη γνωρίζετε, με την ίδρυση της Θ.Ε. το 1875 τέθηκαν τρεις κύριοι σκοποί, το νόημα των οποίων εκφράζει τη χαραγμένη πορεία και τις επιδιώξεις της οργάνωσης. Ένας από αυτούς, τους οποίους οφείλουμε να έχουμε πάντοτε κατά νου διότι υποδεικνύουν και προσανατολίζουν την ψυχή μας στην έρευνα της αλήθειας, είναι η «έρευνα των ανερεμίνευτων νόμων της φύσεως και των λανθανουσών δυνάμεων του ανθρώπου». Η Ε. Π. Μπλαβάτσκυ, όπως είναι γνωστό, είχε επιδοθεί με ζήλο από νεαρή ηλικία στην έρευνα

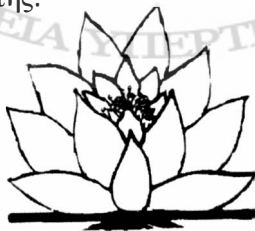
και μελέτη των απόκρυφων νόμων της φύσεως. Τα όσα κατά καιρούς έγραψε και είπε, δεν είναι απλές θεωρίες και διανοητικά συμπεράσματα, αλλά προϊόν μεταφυσικής εμπειρίας. Η απόκτηση της εμπειρίας αυτής, έργο δύσκολο και επίπονο, κατ' ανάγκη μάς οδηγεί στην έρευνα και μελέτη των απόκρυφων επιστημών. Μέσω αυτών, ανάλογα με την κλίση και την ακτίνα κάθε ανθρώπου, μπορούμε με την άροδο του χρόνου να εισχωρήσουμε στα μυστήρια της Φύσεως. Δεν σκοπεύω να ασχοληθώ επισταμένως με τις απόκρυφες επιστήμες, το περιεχόμενο των οποίων είναι αρκετά εκτεταμένο και δυσχερές. Πρόθεσή μου είναι, όχι απλώς να σας ενθαρρύνω στην έρευνα και μελέτη, αλλά προπαντός να σας καταστήσω όσο το δυνατόν προσεκτικούς διότι, καθώς νομίζω, η επιπόλαιη απασχόληση του ανθρώπου με αυτές, είναι λίαν επικίνδυνη για τη σωματική και ψυχική του υγεία.

Κατά καιρούς πολλοί από τους ερευνητές παρασύρθηκαν και ακολούθησαν μία ή περισσότερες από αυτές, προς ικανοποίηση κυρίως της προσωπικότητας και όχι της ατομικότητας. Με την ευκαιρία αυτή θα πρέπει να σας πω ότι, βασικά, δύο είναι οι δρόμοι που ακολουθούν κατ' αρέσκεια οι παντός είδους ερευνητές της αλήθειας. Ο ένας από αυτούς οδηγεί στην αλήθεια και ο άλλος στην πλάνη. Κατά τη γνώμη μου, εκείνοι που ακολουθούν τις απόκρυφες επιστήμες χωρίς τη δέουσα προπαρασκευή και καθαρή, βαδίζουν εν αγνοία τους προς το λαβύρινθο τού παραλογισμού και της πλάνης. Ο δρόμος που θα μας φέρει στην πηγή του φωτός και της αληθινής γνώσεως είναι τα Μυστήρια, η διδασκαλία των οποίων προετοιμάζει τον άνθρωπο ώστε να αντικρίσει το φως.

Σκοπός κάθε σκεπτόμενου ανθρώπου είναι η αναζήτηση της αλήθειας παντού και πάντοτε. Διότι μόνο με τον τρόπο αυτό θα γνωρίσει τα βαθύτερα και πραγματικά αίτια της δημιουργίας και της εξέλιξης, τον προορισμό των πραγμάτων και των ζώντων οργανισμών, το σκοπό της ζωής και του θανάτου, των άστρων και των αστερισμών, της ορατής και της άορατης φύσεως. Δηλαδή, να καταστεί ικανός να φθάσει, ανάλογα με την ψυχική και πνευματική του εξέλιξη, πλησιέστερα προς τη δημιουργό και κυρίαρχη του παντός πνευματική δύναμη, η οποία είναι αυτή η αλήθεια και η πηγή κάθε αληθινής εκδηλώσεως τού σύμπαντος. Αλλά, όπως κι εσείς

γνωρίζετε, δεν είναι δυνατόν να φθάσουν όλοι οι άνθρωποι μαζί στο φωτεινό αυτό επίπεδο όπου βρίσκονται η αιώνια σιγή, η αγάπη, η ευτυχία, η ευδαιμονία και η χαρά, ως αχώριστοι σύντροφοι των Μακάρων. Εκείνων, δηλαδή, που με σκληρές δοκιμασίες τερμάτισαν αισίως το μακρύ και κατά όλους δύσκολο δρόμο της αρετής, που αρχίζει από τη σωφροσύνη, διέρχεται από την ανδρεία και φθάνει μέχρι τη φρόνηση της Σοφίας. Διότι αναλλοίωτοι και σταθεροί φυσικοί νόμοι δημιουργούν αλληλοδιαδόχως τις ατομικότητες και επιτάσσουν σε αυτές να εκπαιδεύονται κατά σειρά προτεραιότητας, με τον πόνο, το μεγάλο αυτό διδάσκαλο, και με την αγάπη που συναντούν στις αέναες σταυρώσεις τους. Δηλαδή στις εκάστοτε ενσαρκώσεις του πνεύματός τους και στους ακολουθούντες θανάτους του υλικού τους φορέα.

Έτσι, σε μια ατέλειωτη παράταξη ανέρχονται προοδευτικά τις βαθμίδες της κλίμακας η οποία οδηγεί προς την πνευματική δύναμη, για να είναι πραγματική και βέβαιη η εξέλιξη και η πρόοδος τους. Αλλά υπάρχουν και οι λίγοι κλητοί, στους οποίους δόθηκε η χάρις και το φως κατόπιν πολλών δοκιμασιών, να συντομεύσουν κατά το δυνατόν τη σκληρή και κουραστική αυτή άνοδο. Αυτοί είναι οι άνθρωποι που είχαν το ευτύχημα να εισέλθουν σε μια πνευματική οργάνωση όπως είναι η Θεοσοφική Εταιρεία, και να λάβουν από αυτήν το φως της γνώσεως. Αυτοί είναι οι αφοσιωμένοι μαθητές της αρχαίας σοφίας, που κυριάρχησαν πάνω στην κατώτερη φύση τους, γινόμενοι με τον τρόπο αυτό, άξιοι να δεχθούν δέσμες πνευματικού φωτός, με τη βοήθεια των οποίων θα επιταχύνουν τα βήματά τους εντός του πνευματικού σκότους, και να φθάσουν νωρίτερα στην συμβολική Ιθάκη, στο τέρμα του ταξιδιού. Διότι χωρίς την καθυπόταξη των παθών της υλικής μας φύσεως δεν θα πετύχουμε κανένα ηθικό και πνευματικό αγαθό. Ας είναι, λοιπόν, η ασχολία μας όχι οι επικίνδυνοι πειραματισμοί, αλλά πρώτα και κύρια, η άσκηση της αρετής.

Η ΣΥΜΠΙΟΝΙΑ

Sir Edwin Arnold

Την ώρα που μιλούσε ο «Διδάσκαλος»,
 είδε επάνω στο βουνό σύννεφο σκόνη
 που σήκωνε ένα κοπάδι άσπρα γίδια,
 μα και μαύρα πρόβατα, που αργοπερπατούσαν
 μέσα στα χαμόκλαδα βοσκολογώντας,
 κι ολοένα ξεκόβοντας από το μονοπάτι παραπέρα,
 κατά τα μέρη που καθρεφτίζανε ποτάμια,
 ή που φαινόταν κρεμασμένα αγριόσυκα.
 Μα ο τσοπάνος, άμα ξέκοβαν, με τις φωνές και με πετρίες,
 που έριχνε με τη σφεντόνα του,
 τα σαλαγούσε κατηφορίζοντας κατά τον κάμπο.
 Ήταν και μια προβατίνα με ζευγάρι αρνιά.
 Το' να τους το' χε κουτσάνει μια πετριά
 κι ακολουθάγε με πολύ κόπο, ματωμένο,
 και το άλλο πήδαγε μπροστά,
 κι η μάνα τους έτρεχε αλαφιασμένη από το' να τους στο άλλο,
 από φόβο μη χάσει τα μικρά της.

Σαν το' δε ο Κύριος ημών,
 πήρε μεσ' στην αγκαλιά του τρυφερά το αρνί
 το πληγωμένο κι είπε:
 «Φτωγιά μάνα μακρομάλλα,
 ησύχασε γιατί όπου κι αν πας,

θα σηκώνω το αγαπητό μικρό σου.
κάλιο είναι να εμποδίσεις ένα ζωντανό να υποφέρει,
από το να στέκεις να παρατηρείς
τα κακά όλου του κόσμου μέσα στις σπηλιές
με τους παπάδες όπου κάνουν όλο προσευχές».
«Φίλοι μου», λέει στους τσοπάνους,
«πέστε μου γιατί σαλαγάτε το κοπάδι αυτό κατά τον κάμπο,
ώρα που έγειρε η μέρα;
Από πότε περπατούν τα κοπάδια νύχτα ώρα;».

Κι οι τσοπάνηδες αποκρίθηκαν:

«Μας διάταξαν γίδια εκατό να πάμε και άλλα εκατό πρόβατα,
που θέλει ο αφέντης μας ο βασιλιάς να θυσιάσει
αυτή τη νύχτα στους θεούς του».

Τότε ο Διδάσκαλος τούς είπε:

«Έρχομαι μαζί σας»,
και τους ακολούθησε υπομονετικά ,
με τ' αρνάκι που σήκωνε στην αγκαλιά του,
μέσ' στη σκόνη και τον ήλιο.

Και προσεκτική βέλαζε η προβατίνα, ήσυχα στα πόδια του....

(Από το «Φως της Ασίας»)

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ρ. Σκράτον

Ο Σπινόζα μάς λέει ότι κατά βάση είμαστε όντα που επιθυμούμε και ενεργούμε, αλλά υποστηρίζει, επίσης, ότι «μια επιθυμία η οποία προκύπτει από τη λογική, δεν μπορεί να είναι υπερβολική» (Μέρος 4, Πρόταση 61). Στο βαθμό που η ζωή διέπεται από τη λογική, εμείς πρέπει να ζούμε σύμφωνα με την αληθινή φύση μας και να αισθανόμαστε ολοκληρωμένοι. Βέβαια, είναι στη φύση της λογικής το να βλέπουμε τον κόσμο ως *sub specie aeternitatis*, δηλαδή χωρίς να έχουμε το χρόνο ως σημείο αναφοράς. Η λογική, επομένως, δεν κάνει καμιά διάκριση ανάμεσα στο παρελθόν, στο παρόν και στο μέλλον, και άλλοτε περισσότερο άλλοτε λιγότερο επηρεάζεται από καταστάσεις του παρόντος, του παρελθόντος και του μέλλοντος (Μέρος 4, Πρόταση 62). Μόνο αν δούμε τον κόσμο *sub specie durationis*, μόνο τότε θα βρεθούμε στον πειρασμό να χάσουμε τον εαυτό μας στην αναζήτηση των πειρασμών του παρόντος. Αλλά όσον αφορά στη διάρκεια και στα πράγματα που διαρκούν, εκεί μόνο ανεπαρκείς ιδέες μπορούμε να έχουμε έτσι ώστε, δίνοντας σάρκα και οστά σε αυτή τη «ζωή της παρούσας στιγμής», δεν μπορούμε να δούμε τι κάνουμε και γινόμαστε παθητικά όργανα των εξωτερικών αιτίων.

Αυτός που ζει σύμφωνα με τις επιταγές της λογικής είναι ο «ελεύθερος άνθρωπος», ο άνθρωπος που είναι ενεργητικός μάλλον, και όχι παθητικός στα πράγματα που τον περιβάλλουν. Η αυταπάτη της ελεύθερης βούλησης προκύπτει από ανεπαρκή και συγκεχυμένη αντίληψη. Ωστόσο, κατά τη σωστή αντίληψη, η ελευθερία δεν είναι η απελευθέρωση από την αναγκαιότητα αλ-

λά η συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας, η οποία επέρχεται όταν βλέπουμε τον κόσμο *sub specie aeternitatis*, και όταν θεωρούμε ότι περιοριζόμαστε από τους αμετάβλητους νόμους της. Ο ελεύθερος άνθρωπος, κατά τον Σπινόζα, είναι ευχάριστος και ευγενικός και όχι σκυθρωπός όπως οι Καλβινιστές. Δεν σκέπτεται «τίποτε λιγότερο από το θάνατο, και είναι σοφός με την έννοια ότι οι στοχασμοί του περιστρέφονται γύρω από τη ζωή και όχι γύρω από το θάνατο» (Μέρος 4, Πρόταση 67). Επιδιώκει σταθερά το καλό και αποφεύγει το κακό, είναι δυνατός και καταφέρνει έτσι να ξεπερνά τους κινδύνους και να τους αποφεύγει, και είναι επίσης υπερβολικά ειλικρινής (Μέρος 4, Πρόταση 72). Δεν είναι, όμως, μοναχικός αφού «ο άνθρωπος ο οποίος καθοδηγείται από τη λογική είναι πιο ελεύθερος σε μια κατάσταση στην οποία ζει σύμφωνα με αποφάσεις τις οποίες παίρνει από κοινού με άλλους ανθρώπους, παρά όταν υπακούει μόνο στον εαυτό του» (Μέρος 4, Πρόταση 73).

Την άποψη αυτή ανέπτυξε περισσότερο ο Σπινόζα στα πολιτικά του γραπτά. Παρά το γεγονός ότι τήρησε μια στάση σκεπτικισμού απέναντι στους κοινούς ανθρώπους και στην ικανότητά τους να ζουν σύμφωνα με τις επιταγές της λογικής, αναγνώρισε ωστόσο την ανάγκη της συντροφιάς τους. Είναι αλήθεια ότι «ένας ελεύθερος άνθρωπος που ζει ανάμεσα σε αδαείς, αγωνίζεται όσο μπορεί να αποφεύγει να επηρεαστεί από αυτούς» (Μέρος 4, Πρόταση 70). Αλλά όπως προσθέτει αμέσως πιο κάτω, «αν και οι άνθρωποι μπορούν να είναι αδαείς, ωστόσο παραμένουν άνθρωποι οι οποίοι σε καταστάσεις ανάγκης μπορούν να προσφέρουν ανθρωπιστική βοήθεια, και αυτή είναι η καλύτερη βοήθεια την οποία μπορεί να λάβει κανείς». Και μολονότι «μόνο οι ελεύθεροι άνθρωποι δείχνουν ευγνωμοσύνη μεταξύ τους» (Μέρος 4, Πρόταση 71), οι ελεύθεροι άνθρωποι χρειάζονται την πολιτική τάξη όσο και οι αδαείς, και κατά συνέπεια πρέπει να ζουν σύμφωνα με τους νόμους που τους επιβάλλονται από την «κοινή απόφαση».

Στην *Πολιτική Πραγματεία* του, ο Σπινόζα υποστηρίζει ότι «ο πραγματικός στόχος της κυβέρνησης είναι η ελευθερία». Με τον όρο «ελευθερία» δεν εννοεί ούτε την ελεύθερη βούληση (η

οποία από μεταφυσική άποψη είναι αδύνατη) ούτε το είδος της ελευθερίας το οποίο αναλύεται στο τέταρτο μέρος της «Ηθικής». Εννοεί την ικανότητα των ανθρώπων να επιχειρούν την πραγμάτωση των σχεδίων τους εν ειρήνη, και να δέχονται τις γνώμες και τις φιλοδοξίες που τους επιβάλλει η λογική χωρίς παρέμβαση του κράτους. Η ανησυχία του για πολιτική ελευθερία προέκυψε από την άποψή του για τους απλούς ανθρώπους, οι οποίοι δεν αποδέχονται απόψεις, συνήθειες και φιλοδοξίες παρά μόνο αν συμφωνούν με τις δικές τους. Η τέχνη της καλής κυβέρνησης είναι να δώσει την ευκαιρία στους ανθρώπους αυτούς να δεχθούν ένα καθεστώς όπου ο ελεύθερος άνθρωπος μπορεί να ζήσει σύμφωνα με τις επιταγές της συνείδησής του. Ο Σπινόζα έχει θεωρηθεί από πολλούς ως υπερασπιστής της δημοκρατίας. Θα ήταν πιο εύκολο να τον δει κανείς σαν υπερασπιστή του φιλελευθερισμού, που προσπαθούσε να αποδώσει στις υπηρεσίες της κυβέρνησης τη σοφία που συχνά λείπει από τα στελέχη τα οποία την απαρτίζουν. Για τον Σπινόζα, η πολιτική δεν είναι παρά η τέχνη της επιβίωσης εν μέσω των αδαών.

Στην «Ηθική» γίνεται μια έμμεση αναφορά στο θέμα της πολιτικής. Ωστόσο θα πρέπει να απασχολεί πολύ τον Σπινόζα, γιατί στο τέλος του Μέρους 4, κάνει μια σύνοψη των ηθικών συμπερασμάτων σε ένα μακρύ παράρτημα. Τα παρακάτω αποσπάσματα μάς δίνουν μια ιδέα αυτής της αξιολογής άποψης:

«Στη ζωή,, είναι ιδιαιτέρως χρήσιμο να τελειοποιούμε, όσο μπορούμε, τη νόησή μας ή τη λογική μας. Και αυτό είναι η μεγαλύτερη ευτυχία ή η ευλογία του ανθρώπου, γιατί ευλογία δεν είναι τίποτε άλλο παρά η πνευματική ανάταση που πηγάζει από τη διαισθητική γνώση του Θεού»

«Καμιά ζωή... δεν είναι λογική χωρίς την κατανόηση, και τα πράγματα είναι καλά μόνο όσο βοηθούν τον άνθρωπο να απολαμβάνει την πνευματική ζωή.. Αλλά εκείνα τα πράγματα που εμποδίζουν τον άνθρωπο από τού να τελειοποιεί τη λογική του και να απολαμβάνει μια έλλογη (ορθολογιστική) ζωή, μονάχα εκείνα αποκαλούμε 'κακό'...»

«Είναι επιτρεπτό, αν δούμε το θέμα απόλυτα, να κάνει ο κα-

θένας, σύμφωνα με το δίκαιο της Φύσης, ό,τι νομίζει πως είναι καλύτερο για τον εαυτό του»

«Ο νους... δεν κατακτάται με τα όπλα, αλλά με την αγάπη και με τη γενναιότητα»

«Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο να δημιουργεί κανείς συνεταιρισμούς, ισχυρούς δεσμούς, και να κάνει όλα εκείνα τα πράγματα που χρησιμεύουν για να δυναμώσουν τη φιλία»

«Αλλά για να γίνουν όλα αυτά, χρειάζονται δεξιότητες και επαγρύπνηση. Γιατί υπάρχουν διάφοροι τύποι ανθρώπων (λίγοι είναι εκείνοι που στη ζωή τους κυριαρχεί η λογική) και γενικά είναι ζηλόφθονοι και επιρρεπείς στην κακεχέντρεια και την ανταγωνιστικότητα, παρά στην καλή προαίρεση απέναντι στους άλλους ανθρώπους. Έτσι, λοιπόν, απαιτείται μοναδική πνευματική δύναμη για να τα καταφέρει κανείς σε αυτό το περιβάλλον, και για να μπορέσει να συγκρατήσει τον εαυτό του ώστε να μην αισθάνεται όπως αυτοί τους οποίους πρέπει να αντιμετωπίσει»

Αν και οι άνθρωπο, κατά κανόνα κυριαρχούνται από τα πάθη τους, οι κοινωνίες τους έχουν πιο πολλά πλεονεκτήματα παρά μειονεκτήματα. Γι' αυτό ακριβώς είναι προτιμότερο τα λάθη τους να αντιμετωπίζονται με μεγαλοψυχία και να τείνουμε να υιοθετούμε στάσεις που προκαλούν αρμονία και φιλία.»

«Μια καθαρά αισθησιακή αγάπη... και οπωσδήποτε η αγάπη που αιτία της δεν είναι η ελευθερία του νου, μπορεί πολύ εύκολα να γίνει μίσος. Εκτός (πράγμα που είναι χειρότερο βεβαίως) κι αν αποτελεί ένα είδος τρέλας»

«Στην απελπισία υπάρχει η ψευδής εικόνα της ηθικότητας και της θρησκευτικότητας. Και μολονότι η απελπισία είναι το αντίθετο της υπερηφάνειας, ο απελπισμένος δεν απέχει πολύ από τον υπερήφανο άνθρωπο.»

«Επειδή η ντροπή είναι ένα είδος θλίψης, δεν ανήκει στην εξάσκηση της λογικής»

«Εκτός από τον άνθρωπο δεν υπάρχει κανένα άλλο συγκριμένο ον στη Φύση, ώστε να μπορούμε να απολαύσουμε το πνεύμα του, και με το οποίο να μπορούμε να συνάψουμε σχέσεις φιλίας... Και επομένως, με βάση την αρχή ότι πρέπει πάντα να επιδιώκουμε το συμφέρον μας, δεν υπάρχει λόγος να επικεντρώ-

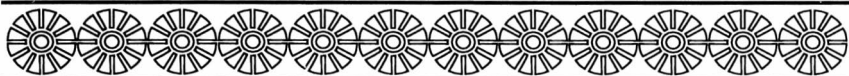
νουμε την προσοχή μας σε οτιδήποτε άλλο εκτός από τον άνθρωπο»

«Αφού είναι καλά τα πράγματα εκείνα τα οποία βοηθούν τα μέλη του σώματος να λειτουργήσουν, και αφού η χαρά συνίσταται στο ότι η δύναμη του ανθρώπου βοηθιέται ή αυξάνεται, τότε όλα τα πράγματα που φέρουν χαρά, είναι καλά. Οι προλήψεις, από την άλλη μεριά, υπαγορεύσουν την άποψη ότι το καλό φέρνει λύπη και το κακό φέρνει χαρά.»

«Η ανθρώπινη δύναμη είναι πολύ περιορισμένη και την ξεπερνά κατά πολύ η δύναμη των εξωτερικών αιτιών. Έτσι, λοιπόν, δεν έχουμε την απόλυτη δύναμη να προσαρμόσουμε τα πράγματα που μας περιβάλλουν προς δικό μας όφελος. Ωστόσο, πρέπει να αντιμετωπίζουμε με ηρεμία ό,τι μάς συμβαίνει και δεν είναι προς το συμφέρον μας, δεδομένου ότι ξέρουμε πως έχουμε κάνει ό,τι μπορούσαμε να κάνουμε, και ότι η δύναμη που έχουμε δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί έτσι ώστε να αποφύγουμε αυτά τα πράγματα, και ότι αποτελούμε μέρος της Φύσης στο σύνολό της, την τάξη της οποίας ακολουθούμε. Αν το αντιλαμβανόμαστε αυτό και ευδιάκριτα, τότε το μέρος εκείνο του εαυτού μας που καθορίζεται από την αντίληψη, δηλαδή το καλύτερο μέρος του εαυτού μας, θα ικανοποιηθεί πλήρως και εμείς θα αγωνιζόμαστε να το διατηρήσουμε έτσι. Στο βαθμό που το αντιλαμβανόμαστε, δεν μπορούμε να θέλουμε τίποτε που δεν είναι απολύτως απαραίτητο, ούτε βέβαια να είμαστε ευχαριστημένοι με οτιδήποτε άλλο εκτός από την αλήθεια. Επομένως, στο βαθμό που αντιλαμβανόμαστε ορθώς τα πράγματα, ο αγώνας του καλύτερου εαυτού μας συμφωνεί με την τάξη του συνόλου της Φύσης».

(Επιλογή Κ. Γρηγοριάδη)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΧΡΟΝΗ ΣΟΦΙΑ

Ραλιντράναθ Ταγκόρ

Εκείνο το ρεύμα της ζωής που τρέχει μέσα στις φλέβες μου μέρα και νύκτα, είναι το ίδιο με εκείνο που διαπερνά τον κόσμο ολόκληρο χορεύοντας με μέτρο και ρυθμό. Είναι η ίδια εκείνη η ζωή που ξεπετάγεται χαρούμενη μέσα από τη σκόνη της γης και γεννά το πυκνό, δροσερό χορτάρι. Είναι εκείνη που ξεσπά δημιουργώντας τα κύματα των λαμπερών πράσινων φύλλων και των αμέτρητων λουλουδιών. Και είναι εκείνη που, αναδεύοντας τον ωκεανό της γέννησης και του θανάτου, τον ωθεί σε άμπωτη και πλημμυρίδα.

Νοιώθω τα μέλη μου να δοξάζονται από το άγγιγμα ετούτης της ζωής, και τον αιώνιο ρυθμικό παλμό της να κάνει την περηφάνια μου να χορεύει μέσα στο αίμα μου αυτή τη στιγμή. Μπορείς να νοιώσεις με ευχαρίστηση τη χαρά αυτού του ρυθμού; Μπορείς να αφεθείς, να χαθείς και να διαλυθείς μέσα στο στροβιλισμό ετούτης της φοβερής χαράς;

Όλα τα πράγματα ορμούν προς τα εμπρός! Δεν σταματούν, δεν κοιτάζουν πίσω τους, και καμιά δύναμη δεν μπορεί να τα εμποδίσει. Ορμούν προς τα εμπρός! Συγχρονίζοντας την κίνησή τους με αυτή την ακούραστη, γρήγορη μουσική, οι εποχές έρχονται και φεύγουν χορεύοντας. Τα χρώματα, οι ήχοι και οι ευωδιές ρέουν σαν ατέλειωτοι καταρράκτες με μια απέραντη χαρά, που απλώνεται και γεμίζει το παν, που αφήνεται και πεθαίνει κάθε στιγμή.

(Citanjali: Song Offerings)

λομαι ἤδη τὸν λόγον... ὥς μοι φαίνεται εἰκότως
 ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν... τὸν βίον θαρρεῖν
 μέλλον ἀποθανεῖσθαι... ἐκεῖ μέγιστα οἴσε-
 σθαι ἀγαθὰ ἐπειδὴ... τὸν δὲ τοῦθ' οἴ-
 σται... Ζηνὸς... ἀποθανεῖσθαι... ἀποθανεῖσθαι

Εἰκόνη κείμενη ἀπὸ τοῦ Βιβλίου Ἀριστοτέλους Ὑποφύλακτος
 Πλάτωνος Πλάτωνος Πλάτωνος Πλάτωνος Πλάτωνος
 Πλάτωνος Πλάτωνος Πλάτωνος Πλάτωνος Πλάτωνος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ο Φιλόσοφος Πρόκλος και η Ασκληπιγένεια

Μαίρη Ζωγράφου

Ο Νεοπλατωνικός φιλόσοφος Πρόκλος υπήρξε ένας από τους τελευταίους της Αθηναϊκής Σχολής και ο κυριότερος εκπρόσωπός της. Γεννήθηκε το 412μ.Χ. στην Κωνσταντινούπολη και καταγωγή είχε από τη Λυκία της Μ. Ασίας. Σπούδασε στην Αλεξάνδρεια και την Αθήνα, στην αρχή Ρητορική, αργότερα Φιλοσοφία και Μαθηματικά. Δάσκαλοί του υπήρξαν ο Ολυμπιόδωρος και ο μαθηματικός Ήρωνας. Μέχρι το θάνατό του, το 485μ.Χ.,

ήταν διευθυντής της Πλατωνικής Ακαδημίας στην Αθήνα που, ως γνωστό, έκλεισε ο Αυτοκράτορας Ιουστινιανός (529 μ.Χ.) με διάταγμα που απαγόρευε τη διδασκαλία της φιλοσοφίας.

Ο Πρόκλος ήταν βαθύτατα θρησκευτικός, εσωτεριστής, οραματιστής αλλά και φιλάνθρωπος με κοινωνική δράση. Υπήρξε πολυγραφότατος. Το έργο του αποτελείται από μελέτες της Πλατωνικής μεταφυσικής, φιλοσοφικές έρευνες, καθώς και από μία συνοπτική μελέτη της ελληνικής λογοτεχνίας. Ακόμη, έγραψε ύμνους στους αρχαίους θεούς. Αναγνώριζε πως, μέσα από τους θρησκευτικούς ύμνους (ελλην. ρίζα υμν = δεσμός, σύνδεσμος), ο φιλόσοφος εγείρει τη θεϊκή φύση και ανοίγει το δρόμο προς την τελείωση, και στη συνέχεια τη θέωση.

Ένα από τα κυριότερα έργα του είναι η «Στοιχείωση Θεολογική». Σε αυτό πραγματεύεται τη μεταφυσική διάρθρωση του Όντος. Συγκεκριμένα, λέει ότι:

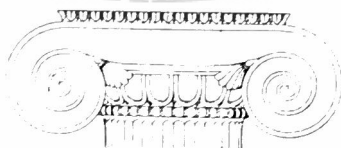
- Καθετί που μετέχει στο ΕΝ, είναι συν ένα, και όχι μείον ένα.
- Καθετί που γίνεται ένα, γίνεται ένα από τη συμμετοχή του στο ΕΝ.
- Καθετί που είναι ενωμένο, είναι διαφορετικό από το ΕΝ καθεαυτό.
- Κάθε πλήθος έπεται του Ενός.

Η καινοτομία του Πρόκλου βρίσκεται στην εισαγωγή της μεταφυσικής των ΕΝΑΔΩΝ. Όπως ο Νους αποτελείται από Νόες και η Ψυχή από ψυχές, έτσι και το ΕΝ αποτελείται από ΕΝΑΔΕΣ. Οι ΕΝΑΔΕΣ είναι κατώτερες του Ενός αλλά ανώτερες του Νου. Πέρα, όμως, από το θεωρητικό υπόβαθρο, ο Πρόκλος πιστεύει στη θρησκευτική πρακτική. Έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις θεουργικές ιεροτελεστίες, την αστρολογία και την ανάκληση θεών. Στο έργο του «Θεολογούμενα Πλάτωνος» ορίζει τη θεουργία ως δύναμη υψηλότερη από κάθε ανθρώπινη σοφία, που περιέχει όλα τα αγαθά της μαντικής, τις καθαρτήριες δυνάμεις της μύησης, και γενικά τις λειτουργίες κάθε κατοχής. Σύμφωνα με τον Πρόκλο, η θεουργία βοηθά τους πιστούς να ξεφύγουν από την **ειμαρμένη**, να ανέλθουν μέχρι το νοητό πυρ και να εξα-

σφαλίσουν την αθανασία της ψυχής. Στη θεουργία γινόταν, ακόμα, χρήση μαγικών αγαλματιδίων. Είχαν προέλευση στην πρωτόγονη πίστη ότι υπάρχει μια αλληλεπίδραση, μια φυσική συμπαθεια που ενώνει μυστικά το πρωτότυπο με την εικόνα, δηλαδή το Θεό με την υλική αναπαράστασή του. Αυτή την αντίληψη φαίνεται ότι υιοθέτησε ο χριστιανισμός με τις χειροποιήτες και θαυματουργές εικόνες του.

Στη θεουργία ο Πρόκλος μυήθηκε από την Ασκληπιγένεια, την κόρη του Πλούταρχου του Αθηναίου, που ήταν επικεφαλής της Ακαδημίας Αθηνών, και είχε μυσήσει σε βάθος την κόρη του στα μυστικά της θεουργίας. Η Ασκληπιγένεια τού αποκάλυψε τις παλαιές μυστηριακές τελετές (τα ιερά «όργια») και τη χαλδαϊκή μαγεία. Μόνο αυτή είχε αυτές τις γνώσεις από τότε που πέθανε ο πατέρας της. Μετά τη μαθητεία κοντά της, ο Πρόκλος απέκτησε την ικανότητα να βλέπει θεία οράματα, να προκαλεί βροχή, ακόμη και να θεραπεύει ανίατες ασθένειες. Η Ασκληπιγένεια συνέχισε να διδάσκει ακόμη και όταν ο φιλόσοφος Μαρίνος διαδέχθηκε τον Πρόκλο. Παράλληλα συνεργαζόταν με αρκετές άλλες γυναίκες για τη συνέχιση της Σχολής. Δάσκαλος του Πρόκλου υπήρξε και ο διάδοχος του Πλούταρχου στην Ακαδημία, ο Συριανός, με τον οποίο συνδέθηκε με μεγάλη φιλία. Σώζεται επιτύμβιο επίγραμμα όπου μαρτυριέται η ευγνωμοσύνη του Πρόκλου για τη διδασκαλία που δέχθηκε από τον Συριανό. Θα ήθελα να τελειώσω με τα λόγια αυτού του επιγράμματος που έγραψε ο ίδιος ο Πρόκλος:

«Πρόκλος εγώ υπήρξα Λύκιος στην καταγωγή, αυτόν που ο Συριανός έθρεψε εδώ με τη διδασκαλία του ως διάδοχό του. Αυτός ο κοινός τάφος δέχθηκε τα σώματα και των δύο, κι είθε να λάχει και στις ψυχές τους τόπος κοινός».

ΠΕΡΙ ΛΩΤΟΥ

Πρόκλου

*Άνθος Λωτού με επτά πέταλα.
Το μεσαίο πέταλο παριστάνεται με
πυραμίδα. Από αυτήν αναφύεται
τριπλό άνθος.*

(Από αρχαίο αγγείο της Κύπρου)

«Ο λωτός παρουσιάζει την αρχή της συμπάθειας, καθώς πριν από την αυγή είναι μαζεμένος, ενώ ξεδιπλώνει κατά κάποιον τρόπο ήρεμα τα φύλλα του με το πρώτο φως του ήλιου, και όσο υψώνεται το φως, αυτός εξαπλώνεται κι αρχίζει να συμμαζεύεται και πάλι, με τη δύση του ηλίου. Σε τι διαφέρουν, λοιπόν, οι άνθρωποι που υμνούν τον ήλιο ανοιγοκλείνοντας το στόμα ή τα χείλη τους, από το λωτό που ανοίγει και μαζεύει τα φύλλα του και ο ύμνος του είναι φυσικός;... Χωρίς εξαίρεση άλλα φυτά κινούνται σύμφωνα με τις περιφορές του φωτοδότη, όπως αυτά για οποία μιλήσαμε προηγουμένως, άλλα μιμούνται το σχήμα των ακτινών του όπως ο φοίνικας, άλλα τη διάπυρη ουσία του, όπως η δάφνη, και άλλα μιμούνται κάτι άλλο... Διότι όσα ευρίσκονταν μέσα σε Ένα πριν τη δημιουργία των πάντων, αυτά και φανερώθηκαν μέσα στα πάντα, στα οποία ανήκουν και οι συστάσεις ψυχών»

(Από το έργο του, «Περί της καθ' Ἑλληνας ιερατικής τέχνης»)

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥΣ

Jean Mallinger

Υπό ποίο πνεύμα καλούσε ο Διδάσκαλος της Σάμου τους μαθητές του προς την εκτέλεση της μυστικής αυτής ορμής; Ο Πλούταρχος μάς το λέει σαφώς:

«Ο Πυθαγόρας δίδασκε ότι οι άνθρωποι, πλησιάζοντας προς τους θεούς, καθίστανται βελτίωνες από ό,τι ήταν».

(Περί Δεισிடαιμονίας 9 - Περί Εκλελοιπότεων χρηστηρίων 7)

Επιβεβαίωσε έτσι την πραγματικότητα της άρρητης αυτής οσμώσεως, την άμεση δράση της χάριτος επί των αιτουσών ψυχών, την αγαθοποιό αλχημεία, την ικανή να τους μεταπλάσσει. Όταν τα Χρυσά Έπη διατάσσουν τους Πυθαγορείους το: **«Θεούς, νόμω ως διάκεινται τίμα»**, επιβεβαιώνουν και αυτά την αναγκαιότητα της προσευχής. Αλλά για να αποκτήσει η θρησκευτική αυτή πράξη, όλη της την αποτελεσματικότητα, ένας όρος είναι απαραίτητο να πληρωθεί. Ο Διόδωρος ο Σικελιώτης μάς τον αποκαλύπτει:

«Ο Πυθαγόρας δίδασκε ότι για να προσφέρουμε θυσία (προσευχή) εις τους θεούς, έπρεπε να παρουσιαστούμε όχι με ενδύματα πολύτιμα αλλά με ενδυμασία απλή και χωρίς κηλίδες. Έπρεπε προς τούτο όχι μόνο το σώμα να είναι απαλλαγμένο κάθε ρύπου,

αλλά και η ψυχή να βρίσκεται εις κατάσταση τέλειας αγνότητας».
(Βιβλίο Χ)

Εις τα σχόλιά του επί των Χρυσών Επών των Πυθαγορείων, ο Ιεροκλής μάς δίνει και άλλες διασαφηνίσεις: «*Για να φθάσουμε εις τον θεό, πρέπει να προσπαθήσουμε να εξομοιωθούμε προς Αυτόν*» (στ. 1). Πρέπει συνεπώς να απαλλάξουμε το πνεύμα από κάθε ατέλεια, για να συντονιστούμε με το θείο Νου. Γι' αυτό πρέπει να προσπαθούμε να αποδεικνύουμε τους εαυτούς μας άξιους μιας τέτοιας εύνοιας. Η κατάκτηση της ιδιότητας αυτής είναι πολύ σημαντικότερη από τού να θελήσουμε να προσφέρουμε εις τον θεό θυσία που θα του είναι ευχάριστη. Διότι ο θεός ουδενός στερείται, ενώ από τον άνθρωπο τόσα πράγματα λείπουν. Αφού το όμοιο τείνει προς το όμοιο, έτσι και η ψυχή μας πρέπει να ανέλθει προς το θεό. Μόνο ο Σοφός, ο Φιλόσοφος, ο Μύστης γνωρίζει πώς πρέπει να προσεύχεται. «*Μόνος αυτός είναι προσφιλής εις τον θεό, μόνος αυτός αξίζει τον τίτλο του Ιερέως*», είπε ο Πορφύριος (Περί Αποχής Εμφύχων 54, Προς Μαρκέλλα 16). Το αποτέλεσμα της προσευχής είναι άμεση ευλογία. Ο Δημόφιλος το λέει: «*Ο Θεός δεν έχει πλέον ευχάριστο κατοικητήριο επί της γης, από μια αγνή ψυχή*». (Sententiae 45). Η χάρη του θεού κατέρχεται προς την προσευχόμενη ψυχή, συνδέεται με αυτή και τη διαποτίζει με τη θεία παρουσία του.

Ωστε η υλική θυσία δεν είναι αναγκαία εις τον λειτουργούντα. Μια παρεξήγηση, πολύ διαδεδομένη εις την Αρχαιότητα, συνίστατο να προσφέρονται εις τους θεούς δώρα πολύτιμα και βαρύτιμα. Όταν, όμως, ρωτήθηκε ο Πύθιος Απόλλων από τον πλούσιο Θεσσαλό, ο οποίος τού είχε προσφέρει εκατόμβη από θανύμασιους βόες με επίχρυσα κέρατα, ο θεός απάντησε: «*Ναι, προτίμησα από τη θυσία σου, το λίγο αλεύρι της πτωχής Ερμιόνης...*», διότι η φτωχική προσφορά είχε συνοδευτεί από τη φύση της ψυχής. Ο δε Ιάμβλιχος εμμένει επί των οδηγιών αυτών:

«Η προσευχή μάς πλησιάζει προς το θείον και μάς άγει εις τη θεία Γνώση. Αποκαθιστά ένα δεσμό επικοινωνίας μεταξύ θεών και ανθρώπων, ελκύει προς εμάς τα δώρα εκ των Άνω, εκείνα που μας έρχονται πριν ακόμα διατυπώσουμε την αίτησή μας».

(Περί Μυστηρίων, βιβλ. 25)

Προσθέτει δε ότι υπάρχει μια κατηγορία προσευχών που έχουν ως αποτέλεσμα το να μας παράσχουν την αποκάλυψη της άρρητης Μονάδος και κάνουν την ψυχή μας να αναπαυθεί τελείως εν θεώ. Κατόπιν προσθέτει:

«Η προσευχή διατρέφει το πνεύμα, καθιστά δυνατή τη δεξίωση των θεών από την ψυχή, διανοίγει το ανθρώπινο πνεύμα προς τα θεία πράγματα, το εθίζει στις διαλάμψεις του Φωτός».

Τονίζει δε ότι η θεία επίσκεψη δύναται να έχει για την ψυχή και ένα άλλο αποτέλεσμα: δύναται να την καθαρίσει από όλα τα ατελή συστατικά της, αφανίζει κάθε σκοτία, παρέχει την ελπίδα και την πίστη προς τη σωτηρία, προς την ύπατη ένωσή της προς τον Φωτοδότη της.

Αυτή είναι η Πυθαγόρεια διδασκαλία περί Προσευχής. Είθε όσο είναι δυνατό περισσότερες ψυχές να δυνηθούν να χρησιμοποιήσουν το μοχλό ετούτο, για να απομακρυνθούν από τις αβύσσους της Γης και να αποδιώξουν μακριά τους τα σκότη.

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Χαράλαμπος Μπάρακλης

Κάθε άνθρωπος που έρχεται στη ζωή δικαιούται ν' αντλεί από το περιβάλλον τα μέσα για τη συντήρηση του οργανισμού του, καθώς και τα μέσα για την πνευματική του ανάπτυξη. Επιπλέον, δικαιούται να έχει ελευθερία στη σκέψη, στο λόγο και στη δράση, υπό τον όρο να μη βλάπτει τους άλλους, ούτε και τον εαυτό του. Αυτά είναι φυσικά δικαιώματα τα οποία δεν εξασφαλίζονται σε όλους τους ανθρώπους, εφόσον υπάρχουν άνθρωποι που είναι καταδικασμένοι να ζουν σε φτώχεια και εξαθλίωση και άλλοι που στερούνται την ελευθερία τους.

Τα φυσικά δικαιώματα του ανθρώπου είναι αναφαίρετα και απαράγραπτα και ο καθένας έχει καθήκον να τα υπερασπίζεται, όταν δεν του αναγνωρίζονται. Σύμφωνα με την πνευματική αντίληψη, **Δικαιοσύνη** είναι η αναγνώριση, θέσπιση και εξασφάλιση των φυσικών δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων. Η Δικαιοσύνη γεννιέται στο νου των ανθρώπων ως έννοια, ως ιδέα και ανάλογα με την ψυχική ποιότητα κάθε ανθρώπου, ως συναίσθημα. Όταν ο άνθρωπος εξελιχθεί ηθικά, η Δικαιοσύνη γίνεται νόμος της συνείδησής του που διέπει όλες του τις πράξεις.

Με την έννοια της Δικαιοσύνης, της απόδοσης του δικαίου, και ακόμα της ευθύτητας και της αμερόληπτης κρίσης ή δράσης, ασχολήθηκαν οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι. Ο Αριστοτέλης λέει: «*Η δικαιοσύνη είναι αρετή της ψυχής, που απονέμει στον καθένα αυτό που δικαιούται*» Και ο Πλάτων ότι: «*είναι το μεγαλύτερο αγαθό για την ίδια την ψυχή*», και τονίζει: «*Μπροστά στο δί-*

καιο να μη βάζεις σ' ανώτερη μοίρα ούτε τα παιδιά σου ούτε τη ζωή σου ούτε τίποτε άλλο». Ακόμα λέει ότι: «Κάθε επιστήμη, όταν χωρίζεται από τη δικαιοσύνη και την αρετή γενικά, είναι πανουργία και όχι σοφία».

Ο Πλούταρχος επισημαίνει την αμεροληψία που πρέπει να έχουν οι δικαστές με την ακόλουθη εξιστόρηση: «Στη Θήβα (Αιγύπτου) υπήρχαν ανδριάντες δικαστών χωρίς χέρια, ο ανδριάντας μάλιστα του αρχιδικαστή είχε τα μάτια κλειστά, για να συμβολίζουν ότι η Δικαιοσύνη δεν πρέπει να κάμπτεται από δώρα και να είναι αδέκαστη». Ένας ορφικός ύμνος υμνεί τη Δικαιοσύνη με τους λόγους: «Δικαιοσύνη, πάντοτε μισείς την πλεονεξία και χαίρεσαι με την ισότητα». Βασικός κανόνας δίκαιης κρίσης επιτάσσει: «Μη βγάλεις απόφαση για κανέναν αν δεν ακούσεις το λόγο και των δύο πλευρών».

Ο άνθρωπος οφείλει να αντιστέκεται στην αδικία. Διδάσκαλοι της σοφίας επισημαίνουν ότι εκείνος που αδικείται και δε διαμαρτύρεται για την αδικία που υφίσταται, είναι και αυτός ένοχος της αδικίας. Επίσης, ο άνθρωπος έχει καθήκον να παίρνει θέση και να υπερασπίζεται τους συνανθρώπους του όταν αδικούνται, σαν να αδικείται ο ίδιος. Ο Δημόκριτος τονίζει: «Πρέπει να βοηθάμε όσο μπορούμε αυτούς που αδικούνται, και να μην αδιαφορούμε. Γιατί αυτό είναι δίκαιο και καλό, ενώ το αντίθετο είναι άδικο και κακό». Ο θείος Ιησούς διακήρυξε: «Ευτυχείς είναι εκείνοι που διώκονται επειδή υπερασπίζονται το δίκαιο, γιατί η βασιλεία των ουρανών είναι δική τους».

(Από το βιβλίο του, «Ο άνθρωπος σε αρμονία με τη φύση.
Γνώση και τρόπος ζωής»)

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Ιφιγένεια Κασταμονίτη

Μέρος 1ον

«Το πρόβλημα όλων των ασθενών μου πάνω από τα 35, ήταν η εύρεση μιας θρησκευτικής άποψης για τη ζωή. Κανένας από εκείνους που ΔΕΝ ανέκτησαν τη θρησκευτική τους άποψη, ΔΕΝ θεραπεύτηκε αληθινά. Αυτό, βέβαια, δεν έχει σχέση με τη συμμετοχή τους σε κάποια ιδιαίτερη θρησκεία ή εκκλησία»

Κ. Γιούνγκ. (Α 11, παρ. 909)

Απ' όλες τις δυνάμεις που εργάστηκαν και εργάζονται για να πλάσουν τις τύχες του ανθρώπινου γένους, καμία δεν είναι πιο ισχυρή από την εκδήλωση εκείνη που ονομάζουμε «θρησκεία». Όλοι σχεδόν οι κοινωνικοί θεσμοί έχουν κάπου εκεί τη βάση τους με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Η θρησκεία φαίνεται να είναι ο πιο μεγάλος συνεκτικός συντελεστής που έδρασε ποτέ ανάμεσα στις ανθρώπινες ομάδες και, όπως είναι γνωστό, οι θρησκευτικοί δεσμοί αποδείχθηκαν σε πολλές περιπτώσεις ισχυρότεροι και αποτελεσματικότεροι από τον ηθικό νόμο μιας φυλής, ή από την κοινή καταγωγή αλλά και τη συγγένεια ακόμη. Ταυτόχρονα, όμως, η θρησκεία έδρασε και δρα ακόμη σήμερα, ως ο μεγαλύτερος διαχωριστικός και ανταγωνιστικός παράγοντας ανάμεσα στους ανθρώπους, και ως εκ τούτου, καμία άλλη δύναμη δεν πλημμύρισε τον κόσμο με τόσο αίμα, όσο η θρησκεία. Για να κατανοήσουμε καλύτερα το ρόλο της ας λάβουμε υπόψη μας δύο βασικά στοιχεία:

- 1) Το θρησκευτικό αίσθημα
- 2) Τις επιπτώσεις του στεγνού δογματισμού.

Το θρησκευτικό αίσθημα

Έχουν γίνει πολλές προσπάθειες να εξιχνιαστούν οι απαρχές της θρησκείας και έχουν εκφραστεί διάφορες απόψεις. Σύμφωνα με μια μελέτη, η ετυμολογία της λέξεως «θρησκεία» προέρχεται από το σημιτικό *deresh*, που σημαίνει «ο δρόμος του Θεού» (Λ. Φιλίππιδης). Επίσης, το λατινικό *religio* σημαίνει την προσπάθεια γεφύρωσης του κόσμου και του Θεού. Κατά δε τον Πλούταρχο (Βίοι Παράλληλοι – Αλέξανδρος) το ρήμα «θρησκεύω» προέρχεται από τις Θράκισσες γυναίκες, τις Μαινάδες, που έπεφταν σε έκσταση στις Ορφικές και Διονυσιακές ιερουργίες. Δηλαδή, η λέξη «θρησκεία» περιγράφει έτσι την ιερότητα του Μαιναδισμού, σκοπός του οποίου ήταν η ταύτιση της ψυχής με το θεό. Πέρα, όμως, από την ετυμολογία για την οποία υπάρχουν πιθανόν και άλλες απόψεις, οι διάφοροι μελετητές προσπάθησαν να διακρίνουν την προέλευσή της θρησκείας και τη χρησιμότητά της στην ανθρώπινη ζωή.

Ορισμένοι θεωρούν ότι προήλθε από τη λατρεία των προγόνων ή προγονικών πνευμάτων, και την αγωνία του ανθρώπου για την μετά το θάνατο τύχη τόσο των αγαπημένων προσώπων όσο και τη δική του. Μελετώντας τις αρχαίες θρησκείες των Αιγυπτίων, Βαβυλωνίων, Κινέζων, Ινδιάνων της Αμερικής κλπ, διακρίνουμε καθαρά ίχνη του γεγονότος ότι η προγονική λατρεία των λαών αυτών υπήρξε η αρχή της θρησκείας τους. Από την άλλη πλευρά, μελέτες πάνω στις αρχαίες «άριες» φυλές δείχνουν ότι στους λαούς αυτούς η θρησκεία προήλθε μάλλον από τη λατρεία της φύσεως. Τόσο οι αρχαίοι Έλληνες όσο και οι βόρειοι Ευρωπαίοι έχουν μυθολογία που θεωρείται από πολλούς ερευνητές ως αφηρημένη φυσιολατρεία, που γίνεται αργότερα θεολατρεία. Εν τούτοις, τα λεγόμενα του Πλατωνικού Τίμαιου για την προϋπαρξη της ψυχής σε κόσμους θεϊκούς όπου γεννήθηκε και είχε την πρώτη εποπτεία όλων των αληθειών τού όντος, μάς κάνει να σκεφτόμαστε: Μήπως η θρησκεία προέρχεται από την **ανάμνηση** αυτού του θεϊκού τόπου, όπου έζησε πριν την κάθοδό της στον υλικό κόσμο;

Υπάρχει μια άλλη άποψη που θεωρεί ότι η πρώτη λάμψη της θρησκείας έρχεται από την κατάσταση του ονείρου. Γιατί τα όνειρα, όπως υποστηρίζεται, δείχνουν στον άνθρωπο πως όταν το σώ-

μα μοιάζει με νεκρό στη διάρκεια του ύπνου, υπάρχει κάτι άλλο που λειτουργεί και ζει στους ονειρικούς κόσμους και δεν προέρχεται απαραίτητα πάντοτε από τις γνωστές φυσικές αισθήσεις και λειτουργίες του εγκεφάλου. Να τολμήσουμε να αναρωτηθούμε κατά πόσο το όνειρο μπορεί να μας φέρνει κάποια **ανάμνηση** από το θεϊκό τόπο του Πλάτωνα; Ένα τρίτο στοιχείο προς την ίδια κατεύθυνση μάς δίνει ο Κ. Γιουνγκ, ο οποίος μελέτησε και ανέπτυξε τη θεωρία των αρχετύπων στο πρόσφατο παρελθόν. Όπως, λοιπόν, μας λέει ο ίδιος τα αρχέτυπα δεν μεταδίδονται με την παράδοση όπως τόσα άλλα πράγματα από την αρχαιότητα έως σήμερα, αλλά μπορούν να αναδυθούν αυθόρμητα σε οποιοδήποτε χωρόχρονο δίχως καμία εξωτερική επίδραση. Ότι είναι μια αυτόματη λειτουργία της ανθρώπινης ψυχής, και τούτο συμβαίνει διότι οι αρχετυπικές εικόνες ανήκουν στις ύψιστες αξίες της και βρίσκονται στον ουρανό όλων των φυλών από αμνημονεύτων χρόνων. Θα ήταν μάλιστα, ισχυρίζεται, μεγάλη απώλεια να τις απορρίψουμε θεωρώντας τις ως ανάξιες λόγου ή προκαταλήψεις. Θα μπορούσε αυτός ο αρχετυπικός κόσμος του Κ. Γιουνγκ να ταυτισθεί με τον κόσμο των Πλατωνικών Ιδεών; Αν, λοιπόν, η ανάπτυξη της θρησκευτικής άποψης για την οποία μας μιλά στις εργασίες του (βλ. αρχή κειμένου) βασίζεται στην ανάδυση της αρχετυπικής εικόνας στην ανθρώπινη ψυχή, τότε ίσως θα πρέπει να ρωτήσουμε για τρίτη φορά αν πρόκειται για **ανάμνηση**. Με τον τρόπο αυτό, δηλαδή μέσω της ανάμνησης που εκφράζεται ως θρησκευτικό αίσθημα, ο άνθρωπος φαίνεται πως αποκτά ένα είδος συνδέσμου ανάμεσα στην ψυχή του και το Αιώνιο.

Ο Μαρκίλιο Φιτσίνο αναφέρει πως όταν μιλά για θρησκεία, εννοεί με τον όρο αυτό το ίδιο κοινό και φυσικό ένστικτο που υπάρχει σε όλους τους λαούς, και με το οποίο ο άνθρωπος φρονεί και τιμά παντού και πάντοτε μια Πρόνοια, Βασίλισσα του κόσμου. Εκείνη που είναι γνωστή πρώτα από έμφυτη αυτογνωσία, ύστερα από φιλοσοφική υπόδειξη και τέλος από προφητεία. Στα ανωτέρω ο Θωμάς Καμπανέλα προσθέτει ότι στη φυσική και έμφυτη θρησκεία της ανθρώπινης υπόστασης προστίθεται και η «επίκτητη θρησκεία». Και σε αυτήν, όπως λέγει, **«μπορούν να συμβούν λάθη και να εμφανιστούν οι ποικιλίες. Αυτή η επίκτητη είναι ατελής**

και μερικές φορές ψεύτικη. Η έμφυτη είναι για όλα τα έθνη μία και η αυτή, ενώ η επίκτητη είναι διαφορετική επειδή οι λαοί διαφωνούν στην αντίληψη της θεότητας». (Η Πολιτεία του Έλλην). Με τα λόγια αυτά, όμως, του Θ. Καμπανέλα, οδηγούμαστε στο δεύτερο στοιχείο του θέματός μας, που συγκλονίζει τη σκέψη και δοκιμάζει την ίδια τη ζωή του ανθρώπου. Το στοιχείο αυτό θα προσεγγιστεί στο επόμενο τεύχος ΙΛΙΣΟΥ.

(Συνεχίζεται)

«Η θρησκεία είναι αναγκαία στη λογική, όπως και η λογική είναι αναγκαία στη θρησκεία»

Τζώρτζ Ουάσινγκτον

«Η θρησκεία αποτελεί απαύγασμα της ανθρώπινης συνείδησης, υπήρξε δε ηθικό έρεισμα απάντων των λαών. Κατ' εξοχή δε, για λόγους ιστορικούς, του Ελληνικού λαού»

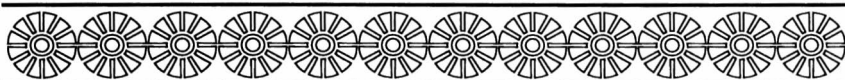
Λογοθέτης

«Η λήθη της θρησκείας οδηγεί τον άνθρωπο στη λήθη του καθήκοντός του»

Z. Z. Ρουσσώ

«Η ψυχή αφού είναι αθάνατη και πολλές φορές ξαναγεννιέται, και επειδή έχει δει και τα εδώ και τα εκεί και όσα είναι στον Άδη, και όλα εν γένει, δεν υπάρχει τίποτε που να μην το γνωρίζει. Ωστε δεν είναι καθόλου παράδοξο και για την αρετή και για όλα να ξαναθυμηθεί όσα πριν γνώριζε.»

Πλάτων (Μένων)

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Αγγελική Κατσουράκη

(Ομιλία που έγινε το Μάρτιο 1988, στη στοά ΑΡΤΕΜΙΣ)

Το θέμα της υγείας είναι ένα θέμα που, κατά τη γνώμη μου, ενδιαφέρει όλους μας διότι περιστρέφεται γύρω από το καινό, πάντοτε, πρόβλημα της όσο δυνατόν καλύτερης διαβίωσής μας, τα λίγα χρόνια που μας έχουν δοθεί να ζήσουμε σ' αυτή τη γη. Πολλά από όσα θα πω σάς είναι ήδη γνωστά από πληροφορίες και από άμεσες προσωπικές εμπειρίες. Θα πρέπει, όμως, να παραδεχθούμε ότι παρ' όλες τις γνώσεις μας και τις συμβουλές των αρμοδίων γιατρών, εμείς εξακολουθούμε να παραβαίνουμε τους φυσικούς και ηθικούς νόμους με αποτέλεσμα να δεχόμαστε κυρώσεις. Οι κυρώσεις μάς παρουσιάζονται με τη μορφή ασθένειας και γενικής φθοράς της ψυχής και του σώματος. Υπάρχουν περιπτώσεις που με μία καλή και ποικιλότροπη αντιμετώπιση τις ξεπερνούμε. Βρίσκουμε την ισορροπία μας και τότε γινόμαστε πραγματικοί νικητές και διαφεύγουμε τον όλεθρο. Δυστυχώς όμως τις περισσότερες φορές όταν αρχίσει ένα κακό, χειροτερεύει και φθάνει με συνεχή φθορά σε ένα άσχημο τέλος. Είναι, όμως, και μια μεγάλη ομάδα από ασθένειες με πολύ σοβαρές επιπτώσεις για τη λειτουργία πολλών οργάνων: οι αβιοτροφίες. Γι' αυτές δεν ισχύουν για την πρόκλησή τους ούτε τα μικρόβια ούτε το στρες, αλλά υπεύθυνοι είναι κληρονομικοί φορείς που βλάπτουν τα γονίδια και καταδικάζουν ορισμένα όργανα να φθαρούν σε μια ορισμένη ηλικία.

Είναι αλήθεια ότι είμαστε, συνήθως, αμελείς σε ό,τι αφορά τη φροντίδα και διαφύλαξη της υγείας, που κατά γενική γνώμη είναι το πολυτιμότερο αγαθό που έχουμε σ' αυτό τον κόσμο. Με αυτή την ομιλία μου δεν σας φέρνω καινούργιες γνώσεις διότι το είδος αυτό, όπως ξέρετε, είναι άφθονο στην εποχή μας. Σας φέρνω αγάπη που δυστυχώς σπανίζει στις ημέρες μας και λείπει, συνήθως, από τις σχέσεις μας. Πιστεύω ότι η αγάπη δεν είναι μόνο στοιχείο ενότητας μεταξύ των ανθρώπων, αλλά και ότι αποτελεί πολλές φορές φάρμακο κατά της ασθένειας και της κακοδαιμονίας. Μέσω αυτής ο άνθρωπος, όταν υπάρχει στην καρδιά του, μετατρέπει το κακό σε καλό και το χειμώνα της ψυχής σε άνοιξη.

Αφορμή για την ομιλία αυτή ήταν διάφορα πνευματικά ερεθίσματα γύρω από αυτό το θέμα. Βαθιά πηγή εμπνεύσεως είναι, επίσης, η θεοσοφική διδασκαλία περί του αστρικού και νοητικού σώματος. Τα σώματα αυτά που είναι ευαίσθητα σε λεπτούς κραδασμούς και συγκινήσεις, επηρεάζουν άμεσα τον υλικό μας φορέα, το σώμα, και δημιουργούν διάφορες επιπλοκές που διαταράσσουν την ισορροπία της προσωπικότητας. Θα πρέπει, επίσης, να πούμε ότι όταν τα σώματα αυτά για οποιονδήποτε λόγο πάσχουν, συμπάσχει παράλληλα και το πνεύμα. Είναι κανόνας της φύσεως πως ό,τι συμβαίνει στο αστρικό και νοητικό πεδίο να αντανακλάται και στο φυσικό σώμα με μια άλλη όψη, που έχει οπωσδήποτε αρνητικά ή θετικά αποτελέσματα.

Θα αναφέρω διάφορες απόψεις συγγραφέων και ερευνητών γύρω από αυτό το θέμα. Ο αείμνηστος χειρουργός Γερουλάνος, γράφει στο βιβλίο του «Ψυχικές επιδράσεις ως νοσογόνος παράγων», ότι ο ψυχικός παράγων επιδρά εις την εξέλιξη της ζωής τόσο του υγιούς όσο και του νοσούντος οργανισμού και συμβάλλει μεγάλως εις την εκδήλωση, την πορεία και την έκβαση της νόσου. Ακόμα και η τοπική λοίμωξη από ένα μικρόβιο δεν εξαρτάται από την αποκλειστική βιολογική ιδιότητα, η οποία προκάλεσε την ασθένεια στους τοπικούς ιστούς, αλλά από την γενική αντίδραση τού κάθε ατόμου βάσει της ψυχικής και νοητικής κατάστασής του. Γι' αυτό και η ομοιοπαθητική δεν ομιλεί για ασθένειες αλλά για ασθενείς. Επίσης, ο Αλέξης Καρρέ στο ωραίο του βι-

βλίο «Ο άνθρωπος, αυτός ο άγνωστος», γράφει πολλά γύρω από αυτό το θέμα. Η υγεία και η αρρώστια αναντίρρητα είναι από τα πλέον επίκαιρα και ζωτικά θέματα της εποχής μας. Επιβάλλεται, λοιπόν, να τα δούμε και να τα μελετήσουμε κάπως ευρύτερα για να συνειδητοποιήσουμε τι είναι πράγματι η υγεία, τι είναι η αρρώστια και ποια είναι τα αίτια της δημιουργίας τους. Δεν θα ασχοληθούμε, βέβαια, με τις ασθένειες που εξετάζονται από την κλασσική ιατρική επιστήμη γύρω από τα μικρόβια, τους ιούς, την αλλοίωση των οργάνων του σώματος και γενικά τη συνήθη όψη της σημερινής κοινωνικής μας δομής και του συναγωνιστικού τεχνολογικού πολιτισμού. Το θέμα που θα μας απασχολήσει αφορά τις βαθύτερες ψυχικές, συναισθηματικές και αόρατες επιδράσεις που έχουν άμεση επίπτωση στην υγεία του σώματός μας. Το πόσο μεγάλο ρόλο παίζει η ψυχική μας επίδραση στο σώμα μας, το αντιλαμβανόμαστε από τα απλά καθημερινά περιστατικά. Στεναχωριόμαστε, και σε πολλούς πονάει το στομάχι. Αυτό το ψυχοσωματικό σύμπτωμα δημιουργεί το περίφημο έλκος. Είμαστε σε σύγχυση, και έχουμε χρώμα κίτρινο. Χαιρόμαστε για κάποιο έπαινο και παίρνουμε χρώμα κόκκινο στο πρόσωπό μας. Σ' ένα μεγάλο ψυχικό σοκ μπορεί, για μικρό χρονικό διάστημα, να χάσουμε την όρασή μας και να επανέλθει, βέβαια, όταν συνέλθουμε.

Υπάρχουν ακόμα και συνηθισμένες λαϊκές εκφράσεις που κρύβουν επιστημονική πραγματικότητα, π.χ «μου έπρηξες το συκώτι», και πολλά άλλα απλά, συνηθισμένα παραδείγματα. Ποια, λοιπόν, είναι τα βαθύτερα αίτια αυτών των καταστάσεων; Γιατί καταστρέφεται η ζωή μας και υποφέρουμε από την αρρώστια ή από το φόβο της αρρώστιας; Υπάρχει, άραγε, τρόπος όχι με φάρμακα ούτε με την απλή υγιεινή, όπως μας λένε συνήθως οι γιατροί, όχι μονάχα να μην είμαστε άρρωστοι αλλά να έχουμε μια τέλεια υγεία; Είναι δυνατόν αυτό; Μας φαίνεται κάπως απίστευτο, μας φαίνεται σαν θαύμα. Μα τι θα πει θαύμα; Το φαινόμενο αυτό που δεν εμφανίζεται συχνά έχει την εξήγησή του, την οποία, βέβαια, ο πολύς κόσμος αγνοεί. Διότι υπάρχουν νόμοι απόκρυφοι που δεν τους γνωρίζουμε και που όταν υπάρχουν οι προϋποθέσεις ενεργοποιούνται, και δημιουργείται το λεγόμενο θαύμα.

Οι νόμοι αυτοί που τα παράγουν είναι άγνωστοι εις την επιστήμη διότι δεν έχουν αποδειχθεί πειραματικώς. Διάβασα ένα άρθρο σε ένα παλαιό θεοσοφικό δελτίο, του Henry Thomas Hamblin, με τον τίτλο: «Εάν ήμουν γιατρός». Είναι πολύ χαρακτηριστικές οι σκέψεις του. Αρχίζει, λοιπόν, ως εξής:

«Εάν ήμουν γιατρός και με προσκαλούσαν σ' έναν άρρωστο, δεν θα τον θερμομετρούσα όπως συνηθίζεται ούτε θα κοίταζα τη γλώσσα του, ούτε θα έπιανα το σφυγμό του, αλλά θα τον έκανα τις ακόλουθες ερωτήσεις: Ποιόν μισείς; Ποιόν αντιπαθείς ή επικρίνεις; Τι φοβάσαι; Σε ποιες σφαίρες σκέψεων συνήθως αφήνεις να περιστρέφεται ο νους σου; Από τις απαντήσεις που θα λάβαινα, θα μπορούσα να διαγνώσω την αιτία της ασθένειας του πελάτη μου, και να τον συμβουλεύσω μια σειρά θεραπείας η οποία θα ήταν αρκετή ώστε να μη συνεχίσω την επίσκεψή μου. Διότι απλυστατα θα γινόταν ο ίδιος ο πελάτης μου γιατρός του εαυτού του, μαθαίνοντας να δίνει προσοχή ο ίδιος με το νου και την ψυχή του, σε οποιαδήποτε αιτία ανωμαλίας που θα ένοιωθε μέσα του».

Η πρώτη, λοιπόν, ερώτηση είναι: Ποιόν μισείς και γιατί;

Θα πρόβαλα αυτή την ερώτηση γιατί, εφόσον ο ασθενής μισεί ένα συνάνθρωπό του, μοιραία καταστρέφει τον οργανισμό του με θανατηφόρα δηλητήρια, εξασθενεί το νευρικό του σύστημα, υπονομεύει και φθείρει ανεπανόρθωτα την υγεία του. Θα ήταν, πραγματικά, μια έκπληξη για πολύ κόσμο, να τους πει κανείς ότι υποφέρουν από τα αποτελέσματα του μίσους, της αντιπάθειας και της κακίας, διότι ο περισσότερος κόσμος δεν έχει εκπαιδευτεί αρκετά στο γεγονός ότι η υγεία του σώματος επηρεάζεται πάρα πολύ από τα συναισθήματα και τις σκέψεις. Αυτό, όσο αμφίβολο κι αν φαίνεται, εν τούτοις είναι η μόνη αλήθεια, και αν καλόπιστα ρίξουμε ένα βλέμμα γύρω μας, μπορούμε να διακρίνουμε τις αποδείξεις της αλήθειας αυτής. Σκεφθείτε κάποιον που γνωρίζετε, ο οποίος μισεί και αγανακτεί εναντίον άλλων, ο οποίος υποθάλλει φθόνο και σκέπτεται συνεχώς τις αδικίες που οι άλλοι τού κάνουν, και με χαιρεκακία σκέπτεται διαρκώς την εκδίκηση, και ρωτήστε τον εαυτό σας. Είναι υγιής αυτός ο άνθρωπος. Μπορεί να είναι εύθυμος και ευτυχισμένος ή, αντιθέτως, εί-

ναι σκυθρωπός, μελαγχολικός και υποφέρει από χρόνια οργανική αρρώστια; Γνωρίζετε ποτέ κανένα με τέτοιες σκέψεις, να είναι γεμάτος υγεία και να έχει τη χαρά της ζωής; Οχι. Επειδή ένας τέτοιος άνθρωπος τρέχει με ταχύτητα εναντίον των νόμων της φύσεως και βρίσκεται διαρκώς έξω από την αρμονία της. Ο νόμος της ζωής είναι αγάπη. Η πιο μεγάλη ανακούφιση για την υγεία και την ευτυχία είναι αγάπη που ξεχύνεται άφθονη σε όλη την ανθρωπότητα δίχως εξαιρέσεις και περιορισμούς. Ο Hamblin ενθυμούμενος ένα περιστατικό της ζωής του, λέγει:

«Είχα άλλοτε ένα μαθητή που τον θεράπευα με αυτό τον τρόπο. Προχωρούσε σιγά-σιγά ως ένα σημείο κι έπειτα σταμάτησε εντελώς. Δεν μπορούσα να καταλάβω τι ακριβώς τον εμπόδιζε, έως ότου ανακάλυψα πως υπέθαλπε μίσος και αγανάκτηση στο βάθος της καρδιάς του για κάποιον που τον είχε κάποτε βλάψει. Τότε του είπα: 'ποτέ δεν θα μπορέσεις να γίνεις καλά, αν δεν συγχωρέσεις εντελώς με όλη την καρδιά σου εκείνον που σε έβλαψε'. Αφού πάλεψε επί αρκετό διάστημα, το κατόρθωσε και έφθασε σε τέτοια υγεία όσο πρωτύτερα φαινόταν πως αυτό θα ήταν αδύνατο»

Δεν γνωρίζω μεγαλύτερη ανακούφιση για την υγεία από το να απομονώνεται κανείς λίγη ώρα κάθε βράδυ και να κάθεται ήσυχਾ με ηρεμία, συγχωρώντας κάθε άνθρωπο που τον έβλαψε ή τον πείραξε, και τον οποίο άθελά του έχει μισήσει, ή αντιπαθήσει, στέλνοντας νοερά τη φιλία και την αγάπη σε αυτόν και σε κάθε ζωντανή ύπαρξη. Η αγάπη είναι ο πλέον κατάλληλος ρυθμιστής της αρμονίας εντός μας και εκτός μας. Ξεκουράζει και καταπραΰνει το νευρικό μας σύστημα, φέρνει την ειρήνη στην ψυχή και τη γαλήνη στο νου. Διοχετεύει νέα ζωή και την επιθυμία της ανανέωσης σε κάθε κύτταρο του σώματος.....

(Συνεχίζεται)

«Από του νου την υγεία προέρχεται η αγαπητή σε όλους και πολυπόθητη ευτυχία»

Αισχύλος

Η ΜΑΧΗ

Paulo Coelho

Πολλές φορές ο πολεμιστής του φωτός είναι έρμαιο της αποθάρρυνσης. Σκέφτεται πως τίποτε δεν θα καταφέρει να ξυπνήσει τη συγκίνηση που επιθυμούσε. Συχνά, το απόγευμα και το βράδυ, είναι αναγκασμένος να διατηρεί μια κατακτημένη θέση χωρίς να συμβεί ένα νέο γεγονός για να του ξαναδώσει ενθουσιασμό. Οι φίλοι σχολιάζουν:

«Ίσως ο πόλεμός του έχει τελειώσει.»

Ακούγοντας αυτά τα σχόλια, ο πολεμιστής νοιώθει πόνο και σύγχυση, επειδή γνωρίζει πως δεν έχει φτάσει εκεί που ήθελε. Είναι πεισματάρης, όμως, και δεν έχει εγκαταλείψει αυτό που έχει αποφασίσει να κάνει. Έπειτα, εκεί που δεν το περιμένει καθόλου, μια νέα πόρτα ανοίγει.

Ένας πολεμιστής του φωτός διατηρεί πάντα την καρδιά του άδεια από το συναίσθημα του μίσους. Όταν ξεκινάει για τη μάχη, θυμάται αυτό που είχε πει ο Χριστός:

«Αγαπάτε τους εχθρούς σας.»

Και υπακούει. Αλλά ξέρει πως η πράξη της συνγνώμης δεν τον αναγκάζει να αποδεχθεί τα πάντα. Ένας πολεμιστής δεν μπορεί να χαμηλώσει το κεφάλι, αλλιώς χάνει από το οπτικό του πεδίο τον ορίζοντα των ονείρων του. Αφήνει τους εχθρούς του να αξιολογήσουν το θάρρος του, το πείσμα του, την ικανότητά του να παίρνει αποφάσεις. Αυτοί τον αναγκάζουν να μάχεται για τα όνειρά του.

Η εμπειρία της μάχης είναι αυτή που δυναμώνει τον πολεμιστή του φωτός.

(Από το βιβλίο, «Το εγχειρίδιο του πολεμιστή του φωτός»)

ΗΘΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

«Ου φονεύσεις»

Στις βουδιστικές παραδόσεις αναφέρονται δύο περιπτώσεις τηρήσεως αυτής της εντολής από τους ευλαβείς ανθρώπους, οι οποίες περιγράφονται στις παρακάτω ιστορίες:

Στην πρώτη ιστορία, η μητέρα ενός αγοριού ήταν βαριά άρρωστη και ο θεράπων ιατρός γνωμάτευσε ότι πρέπει να της δώσουν νωπό κρέας κουνελιού. Ο αδελφός του αγοριού τον έστειλε τότε στο χωράφι για να πιάσει ένα κουνέλι, και εκείνο έπραξε όπως το διέταξαν. Ξαφνικά, είδε ένα κουνέλι να τρέχει στους αγρούς για να βρει την τροφή του αλλά στην προσπάθειά του να πιάσει ένα καλαμπόκι, πιάστηκε το ίδιο από ένα φίδι και άρχισε να βγάζει δυνατές κραυγές. Το αγόρι ακολούθησε την κραυγή και σκέφθηκε: *«Το κουνέλι που παγιδεύτηκε εκεί θα αποτελέσει μία πολύ καλή τροφή για τη μητέρα μου»*. Αμέσως όμως ξανασκέφθηκε: *«Δεν αρμोजει σε μένα να στερήσω τη ζωή ενός άλλου για να σώσω τη μητέρα μου»*. Κι έτσι ελευθέρωσε το κουνέλι και του είπε: *«Τρέξε, παίξε με τα άλλα κουνέλια στους αγρούς, φάε χόρτο και πιες νερό»*. Όταν επέστρεψε στο σπίτι του είπε την ιστορία στον αδελφό του, ο οποίος τον επέπληξε. Κατόπιν πήγε στη μητέρα του και της είπε: *«Ακόμη κι αν δεν μου το έχουν πει, γνωρίζω πολύ καλά ότι δεν πρέπει εσκεμμένα να στερήσω τη ζωή από οποιαδήποτε ζώσα ύπαρξη»*. Και τότε, το αγόρι συμπέρανε με ενθουσιασμό ότι τα αληθινά αυτά λόγια θα μπορούσαν ίσως να ξανακάνουν καλά τη μητέρα του. Και πράγματι έτσι έγινε...

Η δεύτερη ιστορία αναφέρεται στην περίπτωση εκείνων που, όχι μόνο δεσμεύονται επίσημα να μην παραβούν τις εντολές, αλλά οι οποίοι είναι πρόθυμοι να θυσιάσουν ακόμη και τη δική τους ζωή γι' αυτό. Η ιστορία αυτή περιγράφεται από έναν κοσμικό άνθρωπο (δηλαδή, όχι ιερέα) ο οποίος είχε λάβει τις εντολές από έναν πρεσβύτερο μοναχό. Πήγε κατόπιν να οργώσει το χωράφι του αλλά ανακάλυψε ότι είχε χαθεί το βόδι του. Καθώς έψαχνε για να το βρει, ανέβηκε σε ένα βουνό όπου τον τύλιξε ένα φίδι. Σκέφθηκε, τότε, να κόψει το κεφάλι του φιδιού με το κοφτερό μαχαίρι του, αλλά σκεπτόμενος ωριμότερα συλλογίστηκε ότι: *«Δεν αρμόζει σ' αυτόν που έχει λάβει τις εντολές από τον αξιοσέβαστο γκουρού να τις παραβιάσει»*. Τρεις φορές σκέφθηκε: *«Θα θυσιάσω τη ζωή μου αλλά όχι τις εντολές»*. Και τότε πέταξε το μαχαίρι του μακριά. Κατόπιν αυτού, το τεράστιο ερπετό τον άφησε να φύγει και πήγε κάπου αλλού. Το δεύτερο αυτό είδος αποχής από το φόνο, συνδέεται με την αγία ατραπό όπου ορίζεται ότι δεν αρμόζει στα αγία πρόσωπα να φονεύουν οποιαδήποτε ζώσα ύπαρξη.

Για τον ερευνητή της εσωτερικής φιλοσοφίας, και οι δύο αυτές ιστορίες περιέχουν χρήσιμα ηθικά διδάγματα. Ίσως, μάλιστα, αποτελούν αλληγορίες που κρύβουν κάποια βαθύτερα νοήματα. Και οι δύο περιπτώσεις μοιάζουν με μύθους στους οποίους αφήνεται να εννοηθεί ότι συντελείται κάποιο θαύμα. Κι όπως γνωρίζουμε, ένα θαύμα δεν μπορεί να γίνει χωρίς να επέμβει το χέρι του θεού. Αλλά ούτε και χωρίς εκ μέρους του ανθρώπου να τηρείται αυστηρά το πνεύμα του νόμου (δηλαδή, το θέλημα του θεού), με κόστος ακόμη και τη θυσία της ζωής του. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για τη θυσία του «εγώ», διότι η τήρηση του νόμου προϋποθέτει τη θυσία του χωριστού εαυτού μας.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ» Βουκουρεστίου 25, α' όροφος Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά κάθε ημέρα από 10.30 - 1, εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως αποστέλλετε με ταχυδρομική επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »

**ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.**

Επίσης αποστέλλετε με τραπεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βουκουρεστίου 25, 106 71, Αθήνα

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Ηράκλειο: Μ. Λασηθιωτάκη

Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας

Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς

Λαμία: Γ. Μουτάφης

Λάρισα: Ισ. Φελλούς

Πάτρα: Σ. Ιγγλέσης

Ρόδος: Αντ. Βεργωτής

Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος

Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης

Κύπρος:

Αθαν. Παπαδόπουλος

Γρ. Αυξεντίου 29

Μέγαρο Δίπα 456

Τ.Τ. 6021, Λάρνακα

Τηλ. 00357-24654511 (Οικίας)

Όλα τα άρθρα γνωστών συγγραφέων που δημοσιεύονται στο περιοδικό Ιλισός φέρουν την ευθύνη των ιδίων για το περιεχόμενό τους και δεν σχολιάζονται ούτε λογοκρίνονται από την συντακτική επιτροπή του Ιλισού.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ

(χωρίς έξοδα αποστολής για παραγγελίες άνω των 80,00€ για όλη την Ελλάδα και, άνω των 110,00€ για την Κύπρο)

- Μετενσάρκωση (Παύλος)	12,00
- Η Ζωή μετά τον Θάνατο (Αννυ Μπέζαντ)	10,00
- Εισαγωγή στην Επιστήμη του Αποκρισισμού (Τζον Λιάνο Κρέιμετς)	07,50
- Τσάκρα, Οι Πύλες της Ψυχής στους Δοράτους κόσμους (Κ. Λεντμπίτερ)	14,00
- Τα Δοράτα Σώματα του Ανθρώπου και οι Απεικονίσεις τους (Κ. Λεντμπίτερ)	22,50
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων της Σοφίας, Α' (Ροζέρ ντε Πεν)	14,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων της Σοφίας, Β' (Ροζέρ ντε Πεν)	15,50
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων της Σοφίας, Γ' (Ροζέρ ντε Πεν)	17,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων της Σοφίας, Δ' (Ροζέρ ντε Πεν)	15,50
- Ανώνημη Αδελφότητα (Στέρρον Χρούση)	08,50
- Μυστης κατά την τάξη Μελέχσεδέξ (Στέρρον Χρούση)	17,50
- Διδασκαλίες Αρνίδων (Υβ Μπερτου)	10,50
- Το Κρυμμένο Νόημα του Τεκτονισμού (Γ. Γουίλμχερστ)	11,50
- Η Μυστική Ιστορία του Τεκτονισμού (Κ. Λεντμπίτερ)	15,50
- Το Βιβλίο του Τεκτονος Μαθητού (Οσβάλντ Βιρτ)	17,00
- Το Βιβλίο του Τεκτονος Εταίρου (Οσβάλντ Βιρτ)	16,00
- Το Βιβλίο του Τεκτονος Διδασκάλου (Οσβάλντ Βιρτ)	21,50
- Τι σημαίνει να γνωρίζει ο Διδάσκαλος Τεκτών (Παύλος)	10,50
- Αρχές και Φιλοσοφία των Ελευθεροτεκτόνων του Αρχαίου και Αποδεδειγμένου Σκοτεινού Γέιτον. (Morals and Dogma), Α' (A. Pike) ...	24,00
- Αριθμημένη Πολύτιμη Έκδοση (Morals and Dogma), Α' (A. Pike)	50,00
- Αρχές και Φιλοσοφία των ΕΙ (Morals and Dogma), Β' (A. Pike)	14,50
- Αριθμημένη Πολύτιμη Έκδοση (Morals and Dogma), Β' (A. Pike)	40,00
- Τεκτονισμός Μουσειών (No 16) (Πέτρον Γράβιγγερ)	17,50
- Θεμελίω Βασιλικής Τέχνης & Τεκτονισμίου Ομιλία (Πέτρον Γράβιγγερ) ..	16,00
- Ελληνισμός Τεκτονισμός Εγγεγραμμένο (Ανδρέα Χρ. Ριζόπουλου)	23,50
- Οι Τεκτονες του '21 (Χρ. Ριζόπουλου))	12,00
- Η Ερμητική Παράδοση στον Ελευθεροτεκτονισμό. (Μισρα(γ)ιμ -Μίμρις) (Sebastiano Caracciolo 33° 90° 97°)	12,00
- Η Κεκοιμημένη Ζωή του Τεκτονισμού, Α' (Κ. Λεντμπίτερ)	25,00
- Η Κεκοιμημένη Ζωή του Τεκτονισμού, Β' (Κ. Λεντμπίτερ)	25,00
- Κάιν (Λορέντ Βέρνους), Μεταφυσικά Σχόλια του Φάμπρ ντ' Ολίβι	48,00
- Τα Ιερά Μυστήρια των Μάγια και των Κίτσε (Αντονιστος Αε Πλονζόν)	12,50
- Ο Μεγάλος Μύθος του Ναού (Ο Μύθος του Χιράμ) (M. Efler)	06,00
- Το Μεγάλο Απόρητο Α' (Η Βασιλική Τέχνη) (Ελίας Λενί)	11,00
- Το Μεγάλο Απόρητο Β' (Τα Μυστήρια των Ιεροφαντών) (Ελίας Λενί)	14,50
- Το Βιβλίο των Σοφών (Ελίας Λενί)	12,50
- Η Βίβλος της Ελευθερίας (Ελίας Λενί)	12,50
- Τα Παράδοξα της Υψηλής Επιστήμης (Ελίας Λενί)	14,00
- Η Ερμητική και Καμπάλιστική Ερμηνεία του Οράματος του Ιεζεκιήλ. (Ελίας Λενί)	10,00

- Η Ερμητική και Καμπαλιστική Ερμηνεία της Αποκαλύψεως του Ιωάννου (Ελφράς Λενί)	10,00
- Η Απόκρυφος Εξέλιξις της Ανθρωπότητος (Κ. Ζιναραξαντάζα)	21,50
- Οι Διδάσκαλοι και η Ατραπός (Κ. Λεντμπήτερ)	30,00
- Πραγματεία επί των Αποκρύφων Επιστημών (Παπύς)	22,50
- Το πρόβλημα του Κακού στο Αστρικό Πεδίο. Α' (Σ. ντε Γκουαϊτά)	25,50
- Το πρόβλημα του Κακού στο Αστρικό Πεδίο. Β' (Σ. ντε Γκουαϊτά)	18,00
- Το πρόβλημα του Κακού στο Αστρικό Πεδίο. Γ' (Σ. ντε Γκουαϊτά)	22,00
- Οι Αοξασίες και οι Τελετουργίες των αποκρύφων Οργανώσεων (Φάκελλος Μαγεία) (Μισέλ Μονρώ)	11,50
- Πως θα καταπολεμήσουμε την Βασκανία (Παπύς)	07,50
- Ο Παράκλητος και η ουσία της Διδασκαλίας του (Φρ. Χάρτμανν)	20,00
- Αναζητώντας τους Ροδόσταυρους (Φραντς Χάρτμανν)	12,50
- Για το Ερυθρό Ρόδο και τον Χρυσό Σταυρό (Ερμητισμός, Αλχημεία και Μυητικά Τάγματα) (Ζ. Π. Τζιοντιτσέλι Ντε Κρεσσάκ - Μπασελερί)	13,50
- Αυτοκυριαρχία και Πεπρωμένο με τους Κύκλους της ζωής (Χ. Σ. Λιούις)	17,50
- Ο Αριθμός 7 (Γρ.Κατσαρέα)	12,00
- Η Μυστικιστική ζωή του Ιησού (Χ. Σ. Λιούις)	17,50
- Προσενχές από όλο τον κόσμο (Μάγν Τσίλιάρ)	08,50
- ECCE HOMO (Λουί Κλωντ ντε Σαίν Μαρτέν)	08,50
- Ο Εσωτερικός χαρακτήρας των Ευαγγελίων (Ε. Π. Μπλαβάτσκι)	08,50
- Η Γένεσις της Τραγωδίας και η Επίδρασις των Ελευσινίων Μυστηρίων (Εδουάρδου Συρέ)	17,50
- Η Γένεσις της Τραγωδίας (Εδουάρδου Συρέ) (Πολυτελής Έκδοση)	65,00
- Ο Πυθαγόρας και η Μυστική Διδασκαλία του (Π. Γράβιγγερ)	44,00
- Ο Θρύλος του Τέταρτου Μάγου (Χένρυ Βαν Ντάικ)	05,50
- Μέγα Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό (Τζων Πίκερινγκ)	54,00
- Αρίστος "Ροδοσταυρικός Πίνακας του Ερμητισμού και της Αλχημείας"	12,00
- 7 Γκραβούρες του Ραφαήλ (Πολυτελής Έκδοση)	75,00

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

- Σ' εκείνους που πενθούν (Κ. Λεντμπήτερ)	
- Μύστης κατά την τάξη Μελχισεδέκ. Μέρος Β' (Το Πέταγμα του Αετού) (Στέργιον Χρούση)	
- Morals and Dogma. (Μέρος Γ') (Α. Pike)	
- Το πρόβλημα του Κακού στο Υλικό πεδίο (Σ. ντε Γκουαϊτά)	
- Το πρόβλημα του Κακού στο Πνευματικό πεδίο (Σ. ντε Γκουαϊτά)	
- Η Ζωή και η Διδασκαλία του Ιάκωβου Μπαίμε (Φραντς Χάρτμανν)	
- Η Μικρή Εγκυκλοπαίδεια του Αντικύβη Αποκρυφισμού (Ζολ. Καστελλό)	
- Ο Εσωτερισμός της Γενέσεως (Η Εβραϊκή γλώσσα αποκατεστημένη) (Φάμπρ ντ' Ολιβέ)	

Ονοματεπώνυμο	Τηλέφωνο
Οδός	Αρ. Πόλη
	T.K.

(I261)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχ. Διεύθυνση: Τ.Θ. 51134, 145 10 Κηφισιά

Τηλ.: 210.80.77.513 Fax: 210.62.50.513 www.tetraktys.gr e-mail:tetrakty@otenet.gr

Η ΚΕΚΡΥΜΜΕΝΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ

C.W. LEADBEATER

ΣΕ ΔΥΟ ΤΟΜΟΥΣ

Πρόκειται για μια αναβάθμιση της κλασικής εκδόσεως του 1928.

Ο C. W. Leadbeater υπήρξε από τους πλέον φημισμένους ενορατικούς. Στο βιβλίο αυτό περιγράφει το πως λειτουργεί ο Τεκτονισμός στους αόρατους κόσμους παρουσιάζοντας μία βαθύτερη ερμηνεία των Τυπικών και των Συμβόλων του.

Η διατήρηση των Τυπικών και των Συμβόλων • Οι Αιγυπτιακές Μαρτυρίες • Οι Μεγάλες Στοές • Το Κεκρυμμένο Έργο • Η σύγχρονη Στοά • Μορφή και Έκταση • Ο Βωμός • Έδρες και Στήλες • Η σημασία των Τριών Στηλών • Το Μωσαϊκό Δάπεδο • Ο Ακτινοβόλος Αστέρας • Η Τελετή της Θυμιάσεως • Το Περίζωμα • Η Αφή των Κηρίων • Η Στέγαση της Στοάς • Ο Μαθητής • Ο Εταίρος • Ο Διδάσκαλος • Η Εσωτερική Προπαρασκευή • Οι Συμβολικές περιοδείες • Οι Αιθερικές Δυνάμεις • Τα Εργαλεία της Τέχνης • Χιράμ Αμπίφ • Ο Βαθμός του Διακεκριμένου Διδασκάλου • Η Ιερά Βασιλική Αψίς • Ο Σταυρός και το Ρόδον • Μέλας και Λευκός Τεκτονισμός • Η Σχέση μας με τους Αγγέλους • Η Ανέγερση του Ναού των Αγγέλων.

Μόλις κυκλοφόρησε το πλέον κλασσικό έργο για τον Τεκτονισμό.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Τ.Θ. 51 134, 145 10 Κηφισιά

Τηλέφωνο: 210.80.77.513 Fax: 210.62.50.513

www.tetraktys.gr e-mail: tetrakty@otenet.gr